

RUSYA'DA YATIRIM: DİKKATE ALINMASI GEREKEN YASAL VE VERGİSEL KONULAR

İstanbul | Mayıs 2025

BeOne Ekibi

İrina Bihovskaya, Ortak
Irina.Bykhovskaya@b1.ru
[+7 985 764 19 97](tel:+79857641997)

Arzu Akcura, Ortak
Arzu.Akcura@beone-tr.com
[+90 533 297 14 91](tel:+905332971491)

Andrei Sulin, Ortak
Andrei.Sulin@beone-tr.com
[+7 916 592 88 67](tel:+79165928867)

info@beone-tr.com

BeOne-tr.com

LinkedIn

BeOne

GÜNDEM

MAKROEKONOMİK ANLIK GÖRÜNTÜ

AB/ABD YAPTIRIMLARININ RUSYA'DA İŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

1. RUSYA'DAKİ YENİ YATIRIMLAR VE İŞ SATIN ALMALARINA YÖNELİK AB/ABD YAPTIRIMLARININ TEMEL ETKİLERİNE GENEL BAKIŞ
2. RUSYA'NIN ANA MİSİLLEME KARŞI YAPTIRIMLARINA, UYGULAMA PRATİĞİNE VE UYUMSUZLUK RİSKLERİNE GENEL BAKIŞ
3. SINIR ÖTESİ ÖDEME SORUNU

RUSYA'DA YASAL VE VERGİSEL ORTAM

1. RUSYA'DA YASAL BİR VARLIĞIN KURULMASI
2. VERGİLENDİRME VE VERGİ İLE İLGİLİ DESTEK ÖNLEMLERİ
3. RUSYA'DAN ÇIKIŞ

TÜRKİYE'DE VERGİ EĞİLİMLERİ VE GELİŞMELERİ

1. VERGİ EĞİLİMLERİ VE GELİŞMELERİ: TÜRKİYE
2. 2. PILLAR VE UYGULANMASI
3. 2. PILLAR VE ÇTB'NİN RUSYA'DAKİ TÜRK YATIRIMLARINA ETKİSİ

BİRLEŞME VE DEVRALMA ANLAŞMALARININ VERGİSEL YÖNLERİ

1. VERGİ İLE İLGİLİ GEREKEN ÖZENİ
2. VERGİ İŞLEM BELGELERİ
3. İŞLEM VERGİSİNİN YAPILANDIRMASI

1 MAKROEKONOMİK ANLIK GÖRÜNTÜ

ÜRETİM, RUSYA'NIN EKONOMİK BÜYÜMESİNİN TEMEL İTİCİ GÜCÜ OLMAYA DEVAM EDİYOR

Rusya'nın 2022, 2023 ve Kasım 2024'e kadarki GSYH'e sektör bazında bir bakış, yıllık değişim

Sektör	2022	2023					2024			
		1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	4. çeyrek	Toplam	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	11 ay
Endüstriyel üretim	0,7%	-0,7%	6,0%	6,2%	4,9%	4,1%	5,7%	4,4%	3,1%	4,3%
Çıkarma	1,5%	-3,4%	0,2%	-1,4%	-0,7%	-1,3%	0,8%	-1,3%	-1,3%	-0,8%
Üretim (dahil)	0,3%	1,5%	11,3%	12,3%	9,0%	8,6%	9,5%	8,5%	6,0%	8,0%
Makineler	-5,9%	6,6%	35,5%	43,1%	23,4%	24,3%	27,4%	18,0%	16,7%	20,0%
Metaller	2,7%	6,6%	14,4%	10,5%	5,9%	9,1%	10,0%	10,6%	3,2%	7,4%
İnşaat	7,5%	10,0%	9,1%	7,5%	6,6%	7,9%	3,5%	4,1%	0,2%	2,0%
Yük nakliyesi	-2,3%	-1,6%	-2,5%	0,0%	1,9%	-0,6%	0,9%	-0,6%	0,6%	0,1%
Tarım	11,3%	1,6%	1,1%	2,4%	-5,7%	-0,3%	1,2%	0,7%	-5,5%	-2,6%
Perakende ticaret	-6,5%	-5,5%	11,2%	14,0%	11,7%	8,0%	10,4%	7,5%	6,1%	7,4%
Toptan ticaret	-16,2%	-12,8%	11,7%	21,9%	16,1%	8,9%	12,6%	9,1%	2,8%	7,2%
Ücretli hizmetler	5,0%	5,2%	7,6%	7,9%	6,7%	6,9%	3,6%	4,2%	2,6%	3,4%
Gıda hizmetleri	7,6%	13,9%	19,9%	12,4%	10,5%	13,9%	5,3%	9,3%	10,8%	8,8%
Toplam GSYH	-1,2%	-1,6%	5,1%	5,7%	4,9%	3,6%	5,4%	4,1%	3,1%	4,0%

Kaynak: Rusya Federasyonu Ekonomik Kalkınma Bakanlığı

Rus ekonomisinin temel itici güçleri:

- Üretim:** genişleme, makine sektöründeki güçlü performansla destekleniyor.
- Perakende ticaret:** tüketici talebinin daha yüksek faiz oranlarıyla zayıflaması ile büyüme yavaşlıyor.
- Toptan ticaret:** 2023'teki düşük seviyelerden gaz ihracatının toparlanması ile destekleniyor.
- Gıda hizmetleri:** Hanehalkı gelirlerinin artması ile destekleniyor.
- İnşaat:** Altyapı projeleri, yeni konut arzı ve imtiyazlı ipotek programlarının sona ermesi ile destekleniyor.

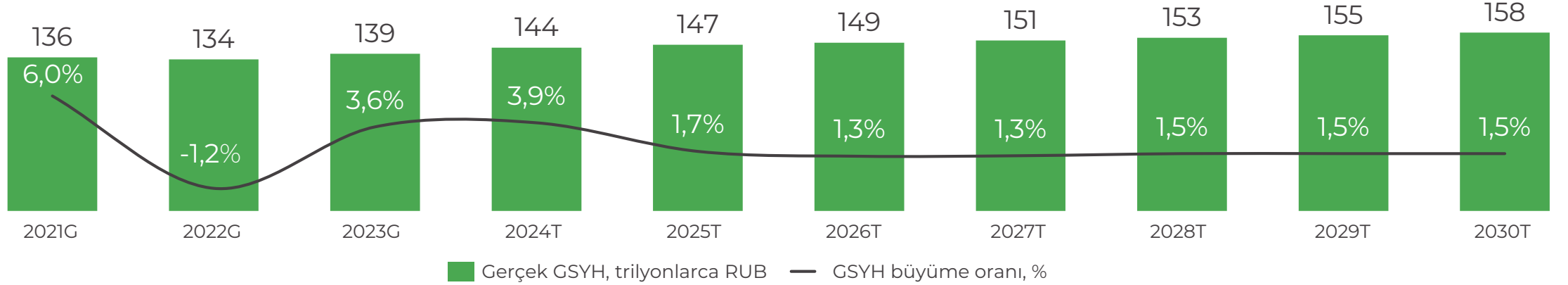
Diğer sektörler:

- Yük taşımacılığı:** İhracat kısıtlamaları nedeniyle azalan kargo taşımacılığının hacimleri.
- Çıkarma:** Devam eden yaptırımlar ile ilgili kısıtlamalar nedeniyle çıktı daha düşüktür.
- Tarım:** Ürün veriminin düşmesi sonucu düşüş yaşanıyor.

- Ekonomik yavaşlamanın belirtileri 2024'ün 2. ve 3. çeyreğinde daha belirgin hale geldi, ancak ilk 11 ayda GSYH yine de **yıllık bazda %4** büyüdü.

2025'TE SIKI PARA POLİTİKASI ORTAMINDA EKONOMİK BÜYÜMEDE KESKİN BİR YAVAŞLAMA GÖRÜLECEK

Gerçek GSYH büyümesi ve hacmi (2021 fiyatlarıyla)

GSYH tahminleri: 31.12.2024 ve 30.09.2024

Gerçek GSYH büyümesi	2023G	2024T	2025T	2026T	2027T	2028T
31.12.2024	3,6%	3,9%	1,7%	1,3%	1,3%	1,5%
30.09.2024	3,6%	3,7%	1,7%	1,7%	1,7%	1,5%
Sapma	0,0%	0,2%	-0,1%	-0,4%	-0,4%	0,0%

Revizyon nedenleri:

- Beklenenden yavaş gerçekleşen faiz indirimleri GSYH büyümesini yavaşlatıyor.

Analistler	Tarih	2025T	2026T	2027T
EIU	06.12.2024	1,4%	1,3%	1,2%
Oxford Economics	17.12.2024	1,6%	-0,5%	-0,4%
Makroekonomik Analiz ve Kısa Vadeli Tahmin Merkezi	20.12.2024	1,7%	1,7%	2,1%
Yatırım bankacıları	09.01.2025	1,5%	1,4%	
IHS Markit	15.12.2024	2,6%	2,4%	2,3%
Eurasian Development Bank	05.12.2024	2,4%	1,7%	1,5%
Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü	04.12.2024	1,1%	0,9%	
Sberbank	06.12.2024	1,3%		
Birleşmiş Milletler	10.01.2025	1,5%	1,5%	

ORTA VADELİ GSYİH BÜYÜMESİ ARTMIŞ TÜKETİM VE YATIRIM TARAFINDAN SAĞLANACAKTIR

Bileşenlere göre gerçek GSYİH büyümesi, 2023–2027

% Yıllık		2023G	2024T	2025T	2026T	2027T
Hanehalkı tüketimi	1	6,5%	5,4%	2,2%	1,7%	1,7%
Devlet tüketimi	2	7,0%	12,3%	2,5%	1,1%	1,0%
Sabit sermayeye yatırımlar	3	15,8%	8,6%	2,9%	3,1%	3,6%
İhracat	4	-8,2%	0,9%	0,9%	1,1%	0,8%
İthalat	4	16,9%	0,6%	-0,4%	1,2%	-0,4%
Toplam GSYH	5	3,6%	3,9%	1,7%	1,3%	1,3%

Kaynak: B1 analizi

- 1 Sıkı para politikasına rağmen, 2024 yılında haneler, daha yüksek gerçek ücretler ve büyüyen perakende kredilerinin etkisiyle tasarruflarını artırırken tüketimini de artırmaya devam etti.

% Yıllık	2022	2023	11 ay, 2024
Gerçek ücretler	0,3%	8,2%	8,9%
İşsizlik	4,0%	3,2%	2,5%

- 2 2024 yılında GSYH büyümesinin temel itici gücü, özellikle savunma tedarikine yönelik kamu harcamalarındaki artış oldu. Analistler, 2025 yılında kamu harcamalarının gerçek anlamda artmaya devam edeceğini öngörüyor.

- 3 Yatırım faaliyetleri 2024 yılında artış gösterdi ve ithalat ikame programlarının hayata geçirilmesi ile bu artışın devam etmesi bekleniyor.
Bu arada vergi reformunun etkileri özel yatırımlardan kamu yatırımlarına doğru bir kaymaya yol açabilir.

- 4 Yüksek döviz kuru nedeniyle ithalatın 2025 yılında düşmesi bekleniyor.
- 5 Ön tahminler, vergi reformunun GSYH büyümesi üzerinde büyük ölçüde nötr bir etkiye sahip olacağını gösteriyor.

ANA FAİZ ORANI 2025 SONUNA KADAR %21 OLARAK KALACAKTIR

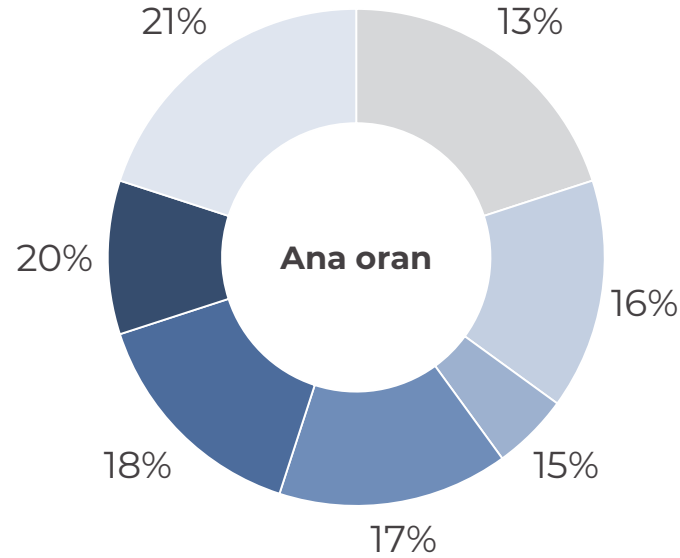
Ana faiz oranı tahminleri: 31.12.2024 ve 30.09.2024

Ana oran (yıllık ortalama)	2023G	2024G	2025T	2026T	2027T	2028T	2029T	2030T
31.12.2024	10,0%	17,7%	21,0%	19,0%	15,0%	11,5%	9,0%	8,0%
30.09.2024	10,0%	17,3%	17,0%	12,0%	10,0%	8,0%	8,0%	8,0%
Sapma	0,0%	0,3%	4,0%	7,0%	5,0%	3,5%	1,0%	0,0%

Yatırım bankacılarının 2025 yılı için üç aylık tahmini

Yatırım bankacıları	2025			
	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	4. çeyrek
Barclays PLC	23%	22%	20%	17%
Capital Economics Ltd	23%	23%	22%	18%
Deutsche Bank AG	24%	24%		20%
Frontier Strategy Group LLC	23%			
Goldman Sachs & Co LLC	21%	21%	20%	17%
ING Groep NV	24%	24%	22%	20%
Intesa Sanpaolo SpA	20%	18%	16%	14%
JPMorgan Chase & Co	22%	19%	16%	14%
MUFG Bank Ltd	21%	21%	19%	17%
OTP Bank Romania SA	23%	21%	19%	17%
Region Investment Co	24%	24%	23%	21%
Renaissance Capital Holdings Ltd/Bermuda	24%	22%	19%	17%
S&P Global Inc	23%	19%	15%	13%
TD Securities Ltd	21%	20%	17%	15%
Ortalama	23%	21%	19%	17%

Royal Bank of Canada'nın 2025 yılı için fikir birliği tahmini

- 1 VTB Bank ve Sovcombank uzmanları, faiz oranının 2025 yılı boyunca sabit kalacağını öngörüyor.
- 2 Öte yandan OTP, Ricom-Trust ve Renaissance Capital analistleri ise 2025'in ikinci çeyreğinde faiz indirimi bekliyor.

2025 YILINDA ORTALAMA YILLIK ENFLASYONUN %10'U AŞMASI BEKLENİYOR

TÜFE enflasyon tahminleri: 31.12.2024 ve 30.09.2024

Rusya'da TÜFE enflasyon oranı (yıllık ortalama)	2023G	2024G	2025T	2026T	2027T	2028T	2029T	2030T
31.12.2024	5,9%	8,4%	10,5%	8,9%	7,5%	6,5%	5,5%	5,0%
30.09.2024	5,9%	8,1%	5,7%	4,7%	4,2%	4,0%	4,0%	4,0%
Sapma	0,0%	0,4%	4,9%	4,2%	3,2%	2,5%	1,5%	1,0%

Yıl sonu enflasyon tahmini

Rusya'da TÜFE enflasyon oranı (Aralık-Aralık)	2023G	2024G	2025T	2026T	2027T	2028T	2029T	2030T
31.12.2024	7,4%	9,7%	10,0%	8,0%	7,0%	6,0%	5,0%	5,0%

Kaynak: B1 analizi

- Enflasyona yol açan temel faktörler:
 - Daha yüksek devlet harcamaları
 - Tüketici talebindeki sürekli büyüme
 - İşgücü kıtlığı
- 2025 yılı enflasyon görünümü, artan enflasyonist baskılar (çift haneli tarife artışları ve zayıflayan ruble gibi) ve genişleyici bir mali planın etkisiyle yukarı yönlü revize edildi.
- Uzun vadeli TÜFE beklentileri, işlem gören tahvillerin getirilerinin ima ettiği başabaş enflasyon oranlarının sağladığı destekle sabit kalmaya devam ediyor.

Analistler	Tarih	2025T	2026T	2027T	2028T
EIU	06.12	6,9%	4,2%	4,2%	4,0%
Oxford Economics	17.12	3,7%	3,8%	3,8%	
Makroekonomik Analiz ve Kısa Vadeli Tahmin Merkezi	20.12	7,9%	5,3%	4,8%	
IHS Markit	15.12	7,0%	5,0%	4,8%	4,4%
Yatırım bankacıları (fikir birliği)	09.01	9,0%	5,3%		
Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü	04.12	7,0%	5,2%		
Eurasian Development Bank	05.12	7,5%	6,0%		

RUSYA PAZARINDA KREDİ FAİZ ORANLARI

Kredi kuruluşlarının finansal olmayan kuruluşlara verdiği ruble cinsinden kredilere ilişkin ağırlıklı ortalama faiz oranları

Ay	Tüm krediler >3 yıl	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Krediler >3 yıl
Ocak 2024	13,03%	13,84%
Şubat 2024	13,79%	14,46%
Mart 2024	14,55%	16,05%
Nisan 2024	15,06%	16,68%
Mayıs 2024	14,43%	15,45%
Haziran 2024	14,57%	15,09%
Temmuz 2024	15,84%	16,62%
Ağustos 2024	15,90%	16,72%
Eylül 2024	17,58%	18,20%
Ekim 2024	17,17%	17,82%

Kaynak: Rusya Bankası

Aralık 2024'te ihraç edilen seçilmiş kurumsal tahviller

Tahvil		İhraççının derecelendirmesi	Gösterge getirisi	Geri ödeme tarihi
En yüksek derecelendirme	Positive Technologies, 001P-02	ruAA	24,54%	17.12.2026
	Magnit, BO-004P-05	ruAAA	21,82%	13.11.2029
	RusHydro, BO-002P-04	ruAAA	19,17%	28.06.2026
	RESO-Leasing, BO-P-23	ruAA-	20,07%	04.11.2034
Orta derece	ID Collect, 07	ruBB+	26,77%	20.05.2027
	TGK-14, 001P-03	ruB	21,03%	01.06.2028

Kaynak: Cbonds

ORTA VADEDE RUBLE'NİN ORTA DEĞER KAYBI BEKLENİYOR

Döviz kuru ve petrol fiyat tahminleri: 31.12.2024 ve 30.09.2024

Gösterge	2023G	2024G	2025T	2026T	2027T	2028T
RUB/ABD doları döviz kuru						
31.12.2024	85,8	92,7	102,5	106,4	109,3	114,0
30.09.2024	85,8	91,5	94,5	97,0	99,9	101,8
Sapma	0,0%	1,2%	8,4%	9,7%	9,4%	12,0%
Urals oil fiyatı, RUB/bbl						
31.12.2024	5,405	6,287	6,022	6,337	6,233	6,670
30.09.2024	5,405	6,288	6,208	6,096	6,076	6,345
Sapma	0,0%	0,0%	-3,1%	4,0%	2,6%	5,1%

Orta vadede ruble kuru üzerinde baskı yaratacak faktörler:

- Kalıcı bütçe açığı
- Enflasyon riskleri
- Artan jeopolitik riskler

Tüm bu zorluklara rağmen rublenin değer kaybı sıkı para politikası ile sınırlandırılacak.

Uzun vadede Moskova Borsası'na yönelik yaptırımlar ve dolar ve avro işlemlerinin durdurulması kur risklerini artıracaktır.

Ayrıca petrol fiyatlarındaki düşüş rublenin değer kaybetme riskini daha da artıracaktır.

Analistlerin GSYH büyümesine ilişkin tahminleri: 2025–2027

Analistler	Tarih	2025T	2026T	2027T
EIU	06.12.2024	98,3	100,2	102,2
Makroekonomik Analiz ve Kısa Vadeli Tahmin Merkezi	20.12.2024	102,0	108,4	116,6
Yatırım bankacıları	09.01.2025	105,8	110,9	
Eurasian Development Bank	05.12.2024	104,0	106,0	109,0

2

AB/ABD YAPTIRIMLARININ RUSYA'DA İŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

1. RUSYA'DAKİ YENİ YATIRIMLAR VE İŞ SATIN ALMALARINA YÖNELİK AB/ABD YAPTIRIMLARININ TEMEL ETKİLERİNE GENEL BAKIŞ

BeOne

RUSYA'DAKİ YENİ YATIRIMLAR VE İŞ SATIN ALMALARINA YÖNELİK ABD YAPTIRIMLARININ TEMEL ETKİLERİNE GENEL BAKIŞ

ABD'nin bloke yaptırımları (1/2)

ABD'nin bloke yaptırımları (Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesine dahil edilmesi - Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar ve Bloke Edilen Kişiler Listesi) yaptırım uygulanan kişilerin mülkiyeti, mülkiyet hakkı ve mülkiyetteki payı ile ilgili her türlü eyleme (devir, ödeme, ihracat, makbuz ile ilgili işlemler dahil) uygulanır.

Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesindeki kişilerle işlem yasağı

«Yasaklanmış işlem», ticaret veya finansal işlemleri ve kişilerin yabancı varlıkların kontrolü ofisinin izni (lisansı) veya doğrudan yasal istisna olmaksızın yapamayacağı diğer işlemleri içerir

Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesi (SDN)

Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesinde listelenen kişilere ilişkin kısıtlamaların örnekleri

ABD vatandaşları (gerçek ve tüzel kişiler) ve ABD yargı yetkisi altındaki herhangi bir kişi Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar ile işlem yapamaz

ABD'de Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesine dahil edilen kişilerin varlıklarının dondurulması

ABD bankalarındaki muhabir hesapların bloke edilmesi nedeniyle dolar üzerinden ödeme yapılamaması

ABD vatandaşlarının Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesine dahil edilen finansal kuruluşlarda hesap açması, söz konusu bankanın aracı veya ödeme hizmeti sağlayıcısı vb. olarak hareket edebileceği herhangi bir finansal işleme katılması yasaktır

—> «Yüzde 50 Kuralı»nın anlamı <—

Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesinde listelenen bir veya birden fazla kişi bir şirketin toplam %50 veya daha fazlasına sahipse —> söz konusu şirket, Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesinde listelenmiş olsun veya olmasın, engelleme yaptırımlarına tabi kabul edilecektir.

%50

Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesindeki kişilerin varlıkların dondurulması

RUSYA'DAKİ YENİ YATIRIMLAR VE İŞ SATIN ALMALARINA YÖNELİK ABD YAPTIRIMLARININ TEMEL ETKİLERİNE GENEL BAKIŞ

ABD'nin bloke yaptırımları (2/2)

Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesine dahil edilen şirketler:

- Büyük bankalar (PJSC Sberbank, PJSC Alfabank, PJSC VTB)
- Altın madenciliği şirketleri (Highland Gold Mining Limited, PJSC GV Gold)
- Elektrikli otomobil üreticileri (Motorinvest LLC)
- Büyük tesisler (Izhorskiye zavody PJSC, MZ Mayak PJSC, PJSC Kalinovski khimicheski zavod, Novovyatski mekhanicheski zavod, PJSC Zvezda, JSC Rus makineleri, Uralvagonzavod)
- Radio-electronic companies (PJSC Russian electronics, JSC Concern radio electronic technologies, JSC Concern Sozvezdie)
- Tarım şirketleri (Agroholding Kuban)
- Diğerler

Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesine dahil edilen gerçek kişiler:

- I.V. Krasnov (Başsavcı)
- E.S. Nabiullina (Rusya Bankası Başkanı)
- A.B. Miller (PJSC Gazprom Genel Müdürü)
- G.O. Gref (Sberbank Genel Müdürü)
- V.L. Bogdanov (PJSC Surgutneftegaz Genel Müdürü)
- S.V. Çemezov (Rostec Genel Müdürü)
- A.E. Vaino (Başkanlığın İdaresi Müdürü)
- D.O. Rogozin (Federasyon Konseyi Üyesi)
- N.G. Şulginov (Enerji Bakanı)
- Diğerler

YVKO lisansı

Lisans, ABD kısıtlama önlemleri ile bir şekilde yasaklanan işlem ve operasyonlar (Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesindeki kişileri veya bu kişilerin bloke edilmiş varlıklarını içeren) için YVKO yetkilendirmesidir. İki tür lisans vardır: genel lisans ve özel lisans

Genel Lisans

- Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesinde kayıtlı kişilerin, ayrı ayrı özel lisans başvurusunda bulunmalarına gerek kalmadan belirli işlem ve faaliyetleri gerçekleştirebilmelerine olanak sağlayan genel bir yetkilendirme
- Şu anda Rusya Federasyonu ile ilişkili Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesindeki kişiler için yürürlükte olan 50'den fazla genel lisans bulunmaktadır.
- Genel kural olarak, belirli kişiler için yürürlükte olan genel lisanslar, söz konusu kişilerin Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesine alınması ile aynı anda verilir.
- Özellikle YVKO, genel lisanslar aracılığıyla lisansta adı geçen belirli kişilerin ekonominin belirli alanlarında (örneğin enerji işlemleri) işlem yapmalarına yetki verebilir. Bazı lisanslar, lisansta adı geçen kişilerin faaliyetlerini tamamlamak için gerekli işlemleri veya bu kişilerin belirli borç yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ile ilgili işlemleri yetkilendirir.

Özel Lisans

- YVKO tarafından belirli bir kişi veya kuruluşun talebi üzerine verilen ve o kişinin Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesindeki bir kişiyi ilgilendiren belirli bir işlemi gerçekleştirmesine olanak tanıyan özel bir yetkilendirme
- Genel kural olarak, özel lisans talebi yalnızca tek bir karşı taraf ile yapılan tek bir işlem ile ilgili olarak yapılabilir. Talep gönderilirken, önerilen işlemin ayrıntılı bir açıklaması sağlanmalı ve ilgili tüm kişilerin/şirketlerin adları ve adresleri belirtilmelidir.
- YVKO'nun özel lisans vermeyi reddetmesi kesindir ve itiraz süreci yoktur. YVKO'nun nihai sonuçlarını etkileyebilecek işlem ile ilgili koşullarda veya diğer ek bilgilerde bir değişiklik olması halinde, aynı kişileri ilgilendiren benzer bir işlem için talebin yeniden sunulması mümkündür.

RUSYA'DAKİ YENİ YATIRIMLAR VE İŞ SATIN ALMALARINA YÖNELİK ABD YAPTIRIMLARININ TEMEL ETKİLERİNE GENEL BAKIŞ

ABD sektörel yaptırımları (EO 13662 uyarınca)

Sektörel Yaptırımların Belirlenmesi, Ekonominin seçilmiş sektörlerindeki kişilerin listesi

Sektörel Yaptırımların Belirlenmesi listesine dahil edilmenin etkileri:

- ABD sermaye piyasalarına sınırlı erişim
- borçlanma araçlarıyla yapılan işlemlere ilişkin kısıtlamalar

1. Yönerge

Finans Endüstrisi

- ▶ **28.11.2017** tarihinde veya sonrasında ihraç edilen ve vadesi **14 günden fazla** olan Rus vatandaşlarına ait borçlanma araçlarıyla ilgili tüm işlemlerin yasaklanması

2. Yönerge

Enerji Endüstrisi

- ▶ **28.11.2017** tarihinde veya sonrasında ihraç edilen ve vadesi **60 günden fazla** olan Rus vatandaşlarına ait borçlanma araçlarıyla ilgili tüm işlemlerin yasaklanması

3. Yönerge

Savunma Sanayii

- ▶ Rus vatandaşlarına ait ve vadesi **30 günü aşan** borç yükümlülükleri ile ilgili her türlü işlem, finansman sağlanması ve diğer işlemlerin yasaklanması

4. Yönerge

Enerji Endüstrisi

- ▶ Rusya Federasyonu ve karasularında petrol üretim potansiyeli olan derin su, kuzey kutup bölgesinin açık denizi veya kaya petrolü projelerinin keşfi veya üretimini desteklemek amacıyla mal, hizmet (istisna: finansal hizmetler) veya teknoloji tedarik etmek, ihraç etmek veya yeniden ihraç etmek yasaktır.

Kırım kısıtlamaları: yeni yatırımlara ve ticarete yasak

- ▶ ABD vatandaşı birinin, nerede bulunursa bulunsun, Kırım'a yaptığı yeni yatırım;
- ▶ Kırım'dan herhangi bir mal, hizmet veya teknolojinin doğrudan veya dolaylı olarak ABD'ye ithal edilmesi;
- ▶ ABD'den veya ABD'li bir kişi tarafından, nerede bulunursa bulunsun, doğrudan veya dolaylı olarak Kırım'a herhangi bir mal, hizmet veya teknolojinin ihraç edilmesi, yeniden ihraç edilmesi, satışı veya tedarik edilmesi; ve
- ▶ Bir ABD vatandaşının, nerede bulunursa bulunsun, yabancı bir kişi tarafından yapılan bir işlemi onaylaması, finanse etmesi, kolaylaştırması veya garanti etmesi (söz konusu yabancı kişinin işlemi bir ABD vatandaşı tarafından veya ABD sınırları içerisinde gerçekleştirilmesi halinde yasaklanacak olması durumunda.)

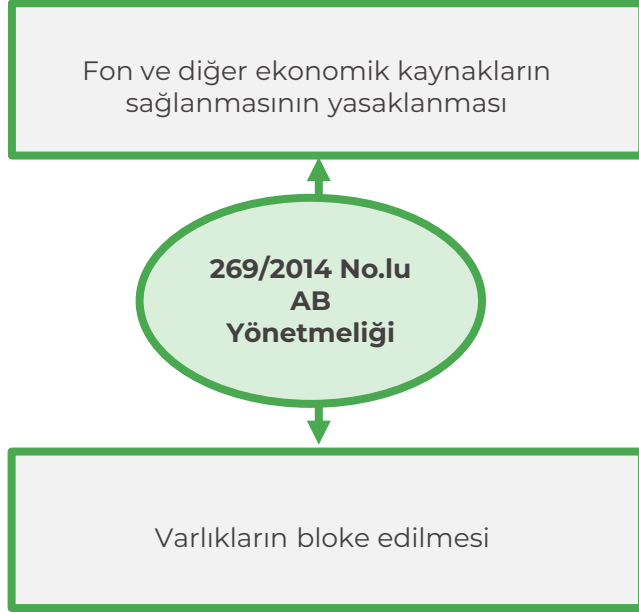
Sektörel Yaptırımların Belirlenmesi listesine dahil edilen şirketler:

- ▶ JSC Sberbank
- ▶ PJSC Bank VTB
- ▶ OJSC Chaika
- ▶ JSC Credit Ural bank
- ▶ JSC Eximbank of Russia
- ▶ PJSC Gazprombank
- ▶ PJSC Khomyakovski khladokombinat
- ▶ PJSC Krylovski elevator
- ▶ PJSC Ladozhski elevator
- ▶ LLC 'Shervud premer'
- ▶ OJSC 'GIPROTRUBOPROVOD'
- ▶ JSC 'Vertolety ROSSII'

AB YAPTIRIMLARININ ANA SONUÇLARINA GENEL BAKIŞ

AB bloke yaptırımları

Belirli bir AB ülkesinin topraklarında ek kurallar belirlenebilir. Kişi yaptırım listesinde olmasa bile, mülkiyet kriteri ("**Yüzde 50 Kuralı**") ve kontrol kriteri ("**8 Bölüm Testi**") karşılandığı takdirde yaptırımlar uygulanır. Ana belge: 269/2014. No.lu Yönetmelik.

- 1 Kişi, şirketin idari, yönetim veya denetim organının üyelerinin çoğunluğunu atama/görevden alma konusunda resmen veya fiilen yetkilidir.
- 2 Bir kişi, şirket ile yapılan bir sözleşmeye veya şirketin esas sözleşmesine dayanarak şirket üzerinde hakim etki uygulama imkânına sahiptir.
- 3 Kişi, (oy kullanma yetkisini kullanarak) cari veya önceki mali yılda şirketin idari, yönetim veya denetim organının üyelerinin çoğunluğunu münhasıran atadı veya görevden aldı
- 4 Bir kişinin, hukuki bir dayanağı (şirket ile yapılan bir sözleşme veya şirketin esas sözleşmesi) olmaksızın şirket üzerinde hakimiyet kurabilmesi
- 5 Bir kişi, şirketin mali yükümlülüklerinden müştereken ve müteselsilen sorumludur veya bunları garanti eder
- 6 Bir kişi, şirketteki oyların çoğunluğunu (şirket hissedarları/üyeleri ile yapılan bir şirket sözleşmesine dayanarak) münhasıran kontrol edebilir.
- 7 Bir şirketin (örneğin, grubun konsolide mali tablolarının tutulduğu bir şirketler grubu) ticari faaliyetlerini müşterek ve müteselsil olarak yöneten kişi.
- 8 Bir kişi, şirketin varlıklarının tamamını veya bir kısmını elden çıkarma hakkına sahiptir

AB Yaptırım Listesindeki Şirketler:

- ▶ Büyük bankalar (PJSC Sberbank, PJSC Alfabank, PJSC VTB)
- ▶ Büyük tesisler (JSC Automobile Plant URAL, JSC Ulan-Ude Aviation Plant, JSC Votkinsk Machine Building Plant)
- ▶ Radio-electronic companies (JSC Concern Radio-Electronic Technologies, OJSC Radioavionika)
- ▶ Medya ajansları (Patriot Media Group, Rossiya Segodnya)

AB Yaptırım Listesine dahil edilen kişiler:

- ▶ A.L. Kostin (VTB Başkanı)
- ▶ I.I.Şuvalov (VEB.RF Başkanı)
- ▶ V.G. Savelyev (Ulaştırma Bakanı)
- ▶ P.M. Fradkov (PJSC Promsvyazbank Başkanı)
- ▶ S.S. Sobyenin (Moskova Belediye Başkanı)
- ▶ Donetsk Halk Cumhuriyeti ve Luhansk Halk Cumhuriyeti'nin tanınması lehine oy kullanan Devlet Duması üyeleri

AB YAPTIRIMLARININ ANA SONUÇLARINA GENEL BAKIŞ

AB sektörel yaptırımları

Yasakların örnekleri

833/2014 No.lu Yönetmeliği

- ⊗ Lüks malların, çift kullanımlı malların, Rusya'nın askeri ve teknolojik gelişimine katkıda bulunabilecek mal ve teknolojilerin, ateşli silahların, bunların parçalarının ve temel bileşenlerinin ve mühimmatın satılması, tedarik edilmesi, devredilmesi veya ihraç edilmesinin yasaklanması
- ⊗ Operatörlerin Rossiya 1, Russia Today, NTV, REN TV vb. tarafından sağlanan herhangi bir içeriği yayınlaması veya yayınlanmasına olanak sağlaması, kolaylaştırması veya başka bir şekilde katkıda bulunmasının yasaklanması.
- ⊗ Petrol rafinasyonu ve doğal gazın sıvılaştırılmasında kullanılmaya uygun mal ve teknolojinin satışı, tedariki, transferi veya ihracatının yasaklanması.
- ⊗ Havacılık veya uzay endüstrisinde kullanılmaya uygun mal ve teknolojinin, deniz seyrüsefer mal ve teknolojisinin satışı, tedariki, transferi veya ihracatının yasaklanması.
- ⊗ Rusya bayrağı altında kayıtlı herhangi bir geminin AB topraklarındaki limanlara ve geçitlerine erişiminin yasaklanması
- ⊗ Rusya'dan veya Rusya'da üretilen demir, çelik, altın, elmas ve elmas içeren ürünler, ham petrol veya petrol ürünlerinin ithalatının yasaklanması
- ⊗ Devredilebilir menkul kıymetler ve para piyasası araçlarının alınması, satılması, ihracı için yatırım hizmetleri veya yardım sağlanması veya başka bir şekilde ele alınmasının yasaklanması
- ⊗ Rusya bayrağı altında kayıtlı herhangi bir geminin AB topraklarındaki limanlara ve geçitlerine erişiminin yasaklanması
- ⊗ Ham petrol veya petrol ürünlerinin üçüncü ülkelere gemiden gemiye transferler de dahil olmak üzere ticaret, aracılık veya nakliye ile ilgili teknik yardım, aracılık hizmetleri veya finansmanın yasaklanması
- ⊗ Bir vakfa kayıt yaptıрма, kayıtlı ofis, iş veya idari adresin sağlanması ve yönetim hizmetlerinin verilmesinin yasaklanması
- ⊗ Ruslardan mevduat kabulünün yasaklanması

Aşağıdaki hizmetler AB tarafından kısıtlanmıştır:

hukuk hizmetleri, denetim hizmetleri, muhasebe hizmetleri, kredi derecelendirme ajansı hizmetleri, danışmanlık hizmetleri (iş danışmanlığı, vergi danışmanlığı, halkla ilişkiler danışmanlığı, BT), mühendislik ve mimarlık hizmetleri, hukuk hizmetleri, reklam hizmetleri, pazar araştırma hizmetleri, kamuoyu yoklama hizmetleri, ürün testi ve teknik inceleme hizmetleri

ANCAK:

- ▶ yaptırımlar ile ilgili konularda hukuki danışmanlık, mahkemelere yasal başvuru durumları hariç, yasaktır

RUS BANKALARI ABD, İNGİLTERE VE AB YAPTIRIM LİSTELERİNE DAHİL EDİLMİŞTİR

Banka ismi	ABD yaptırımları	BK yaptırımları	AB yaptırımları
Sberbank			
VTB			
Gazprombank			
Alfabank			
Otkritie Bank			
Industrial Savings Bank			
Moscow Credit Bank			
Rosselkhozbank			
Sovcombank			
Russian regional development bank			
Tinkoff Bank			
Bank Saint-Petersburg			
Bank Uralsib			
AK BARS Bank			
Bank Rossiya			
Post Bank			
Home credit bank			
Novikombank			
MTS Bank			
Russian Standard Bank			
Absolut Bank			
Bank ZENIT			
Ural Bank for Reconstruction and Development			
LOCKO-Bank			
Solidarnost			
Metallinvestbank			
Far Eastern Bank			
Promsvyazbank			
VEB.RF			
Rosbank			

- Banka bloke/benzeri yaptırımlara tabi tutulabilir
- ABD sektörel yaptırımları altındaki banka (Özel Olarak Belirlenmiş Vatandaşlar listesine dahil değil)
- Banka henüz yaptırımlara tabi değildir*

Yaptırımlara tabi olmayan bankalar

- ▶ Raiffeisenbank
- ▶ UniCredit Bank
- ▶ Citibank
- ▶ Bank Peresvet
- ▶ OTP Bank
- ▶ CB Renaissance Credit
- ▶ Tavrichesky Bank
- ▶ Asia-Pacific Bank
- ▶ Credit Europe Bank, vb.

*9 Şubat 2024 itibarıyla

RUSYA'DAKİ YENİ YATIRIMLAR KONUSUNDA YABANCI YARGI ALANLARINA UYGULANAN YAPTIRIMLAR ve KISITLAMALARI

- **Rusya Federasyonu ekonomisinin herhangi bir sektöründe belirlenebilecek herhangi bir "Rusya Federasyonu'na yeni yatırımlar"ın yasaklanması (kâr amacıyla sermaye veya diğer varlıkların yatırılması)** (11 Mart 2022 tarihli 14068 sayılı Yürütme Emri, 1. (a) (iii) Bölüm) **ve:**
 - Rusya Federasyonu'nda ortak girişimlerin veya diğer tüzel kişilerin kurulması dahil Rusya Federasyonu'nda proje veya faaliyetlerin kurulması veya genişletilmesi için sermaye veya diğer varlıkların toplanmasını gerektiren bir sözleşmenin akdedilmesi;
 - Rusya Federasyonu'nda telif haklarına veya daimi kazançlara katılım sağlayan bir sözleşmenin akdedilmesi;
 - Rusya Federasyonu'nda bulunan bir işletmede hisse edinilmesi vb. (SSS 1049).
- **Rusya Federasyonu'ndaki enerji sektöründe "yeni yatırımın" yapılmasının (sermaye veya diğer varlıkların kar amacıyla yatırılmasının) yasaklanması** (8 Mart 2022 tarihli 14066 sayılı Yürütme Emri, 1. (a) (ii) Bölüm)

- **Rusya'da enerji, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki yasaklar** (833/2014 No.lu AB Yönetmeliği 3a maddesi):
 - Rusya'da veya bu sektörlerde faaliyet gösteren üçüncü bir ülkede kayıtlı herhangi bir kuruluştaki katılımın edinilmesinin veya genişletilmesinin yasaklanması;
 - Rusya'da veya bu sektörlerde faaliyet gösteren herhangi bir üçüncü ülkede kayıtlı herhangi bir kuruluşa herhangi bir yeni kredi/borç veya diğer finansal destek sağlanmasının yasaklanması;
 - Rusya'da veya bu sektörlerde faaliyet gösteren herhangi bir üçüncü ülkede kayıtlı herhangi bir kuruluşla yeni bir ortak girişim kurulmasının yasaklanması;
 - bu alanlarda yatırım hizmetlerinin yasaklanması;
- **Rusya ile ticaret veya yatırım için hükümet finansmanı veya diğer mali destek sağlanmasının yasaklanması** (833/2014 No.lu AB Yönetmeliğinin 2e maddesi)
- **Rusya Doğrudan Yatırım Fonu tarafından ortak finanse edilen projelere yatırım ve katılımın yasaklanması** (833/2014 No.lu AB Yönetmeliğinin 2e maddesi)

SON GELİŞMELER: ABD'NİN YABANCI FİNANS KURUMLARINA YÖNELİK İKİNCİL YAPTIRIMLARI (1/2)

14024 sayılı Yürütme Emrini değiştiren 22 Aralık 2023 tarihli ve 14114 sayılı Yürütme Emri, **Rusya'nın askeri-endüstriyel üssüne destek olarak belirlenebileceği Rusya Federasyonu ekonomisinin**

- **teknoloji, savunma ve ilgili malzeme, inşaat, havacılık ve uzay veya imalat sektörlerinde** faaliyet gösteren veya göstermiş olan yaptırım uygulanan kişilerle ve herhangi bir kişi adına (bu sektörlerin listesi genişletilebilir) (11. bölüm, (a) (i)) veya
- Rusya'nın askeri-endüstriyel üssü ile ilgili kişilere, doğrudan veya dolaylı olarak hizmet, **belirli bir ürün veya ürün** sınıfının tedarik veya transferi ile ilgilenen kişilerle önemli işlemleri yürütürken veya kolaylaştırırken kendilerine ikincil yaptırımların uygulanmasına ilişkin riski taşıyan yabancı finans kuruluşları (YFK) için ek kısıtlamaları getirdi (11. bölüm, (a) (ii))

- ✓ **"dost" ülkelerin bankaları ve diğer YFK'ları için risklerin artması** (yeni kısıtlamalar, ilgili işlemlerin yalnızca ABD doları cinsinden değil, herhangi bir para biriminde yapıldığı durumlarda bile kısıtlayıcı önlemler uygulama olasılığını ortaya koymaktadır)
- ✓ Belirli kalemleri içeren işlemlere ilişkin kısıtlamalar, **böyle bir işlem kapsamında YFK'dan yaptırıma tabi statüsü gerektirmez**
- ✓ **Bir işlemin önemini belirlemeye yönelik geniş kriterler:** İşlemlerin sıklığı, işlemlerin niteliği ve yönetimin işlemlerin niteliği hakkındaki farkındalık durumu. Bu, belirli işlemlerin geniş bir niteliğine ve yaptırımların uygulanması amacıyla önemlerine izin verir.

"yabancı finans kurumu" (YFK):

aşağıdakiler ile uğraşan herhangi bir yabancı kuruluş: mevduat kabul etme, kredi veya borç verme, devretme, tutma veya bu işlerinde aracılık etme, döviz, menkul kıymet, vadeli işlem veya opsiyon alımı satımı veya bunların alıcılarını ve satıcılarını müdür veya vekil olarak temin etme. Böylece yabancı finansal kuruluşlar sadece doğrudan kredi kuruluşlarını değil, aynı zamanda kredi kartı sistemleri operatörlerini, tröst şirketlerini, aracıları, borsaları ve finansal hizmet sağlayan diğer kuruluşları da kapsayabilir.

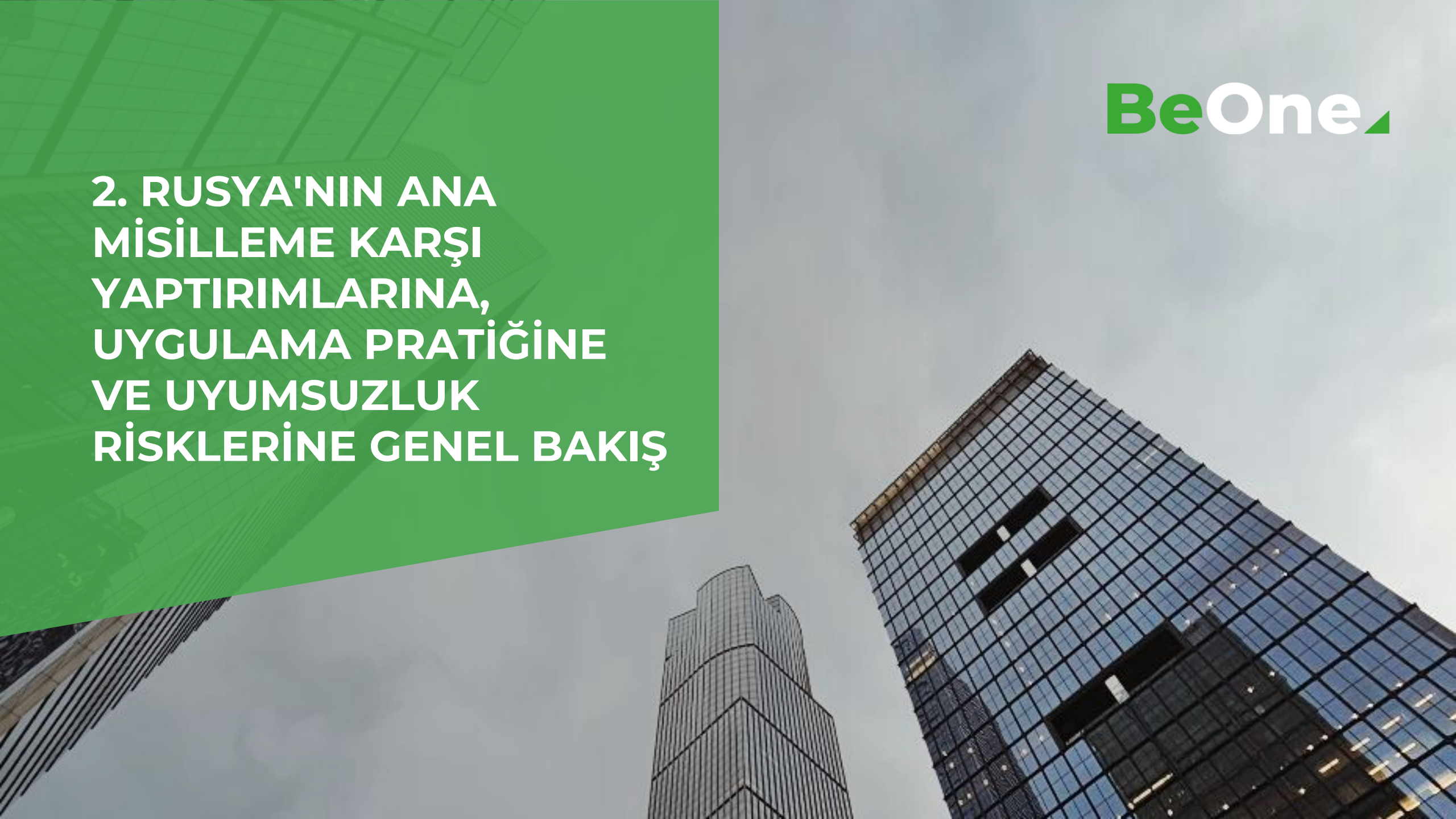
YVKO önerileri: gelişmiş müşteri durum tespiti prosedürlerinin uygulanması:

- Rusya ekonomisinin belirtilen sektörlerinde faaliyet gösterme olasılığını belirlemek amacı ile kurumun müşteri tabanının incelenmesi;
- müşterilere, Rusya'nın askeri-endüstriyel üssünü ilgilendiren herhangi bir faaliyette bulunan ve belirtilen sektörlerde faaliyet gösteren belirlenmiş kişiler ile iş yapmak için hesaplarını kullanamayacakları konusunda bilgi verilmesi;
- gelişmiş ticaret finansmanı kontrollerinin uygulanması

RUSYA FEDERASYONU'NDA BİR İŞLETME SATIN ALIRKEN DİKKATE ALINMASI GEREKEN YAPTIRIMLARIN SONUÇLARI

Alıcı	Satınalma hedefi	Satıcı
▶ AB, ABD, İngiltere ile Bağlantı	▶ Yaptırım durumu: ▶ % 50 kuralı içeren tüzel kişilik ▶ İşlemler ▶ Ürünler / stoklar	▶ %50 kuralı içeren yaptırım durumu
▶ Gerekirse onaylar / lisanslar	▶ Mevcut davalar, devlet denetimleri, vergiye bağlı tutar ve diğer devlet makamları	▶ Ödeme yapısı, bankalar ve para birimi
▶ İşlem yapısı (hisse senetleri / varlıklar / ortak girişim)	▶ Yaptırımlara uyum sorunları (kendi, tedarik)	

2. RUSYA'NIN ANA MİSİLLEME KARŞI YAPTIRIMLARINA, UYGULAMA PRATİĞİNE VE UYUMSUZLUK RİSKLERİNE GENEL BAKIŞ

'DOST OLMAYAN' YATIRIMCILAR İLE YAPILAN İŞLEMLER VE OPERASYONLAR İÇİN RUS DEVLET YETKİLİLERİNDEN ONAY ALMA GEREKLİLİKLERİ

Rusya Federasyonu Hükümet Komisyonunun finansal kurumlar için

- ▶ Anonim şirket ve limited şirketi hisse işlemleri
- ▶ gayrimenkul işlemleri
- ▶ yerleşik olmayanlara verilen krediler
- ▶ Rus tüzel kişiliklerinden yabancı hesaplara yerleşikler tarafından temettü/kâr transferi
- ▶ bir Rus kuruluşunda mülkiyet haklarının kurulması, değiştirilmesi veya sona erdirilmesine ilişkin işlemler (kuruluş, tasfiye)
- ▶ Yabancı ödeme hizmeti sağlayıcıları tarafından sağlanan elektronik ödeme araçları kullanılarak banka hesabı açmadan yapılan para transferleri

Rusya Bankası'nın Onayı

Finansal kuruluşlar için

- ▶ yerleşik olmayan bir şirkette yerleşik olanlar tarafından sermaye katkısının ödenmesi
- ▶ Temettü ödemeleri/kâr dağıtımına ilişkin diğer prosedürlerin düzenlenmesi,
- ▶ gayrimenkul ödemesi,
- ▶ tasfiye ödemelerinin yapılması
- ▶ iflas ödemelerinin yapılması
- ▶ Sermayenin azaltılması halinde ödenmesi gereken tutarların ödenmesi

- ▶ Kâr dağıtımına ilişkin ödemeler:
 - ▶ kredi geri ödemeleri
 - ▶ borç ödemeleri
 - ▶ limited şirketlerde kar dağıtımı
 - ▶ anonim şirketlerinde temettü ödemesi
 - ▶ tasfiye ödemeleri
 - ▶ iflas ödemeleri
 - ▶ finansal araçlar üzerinde diğer ödemeler
- ▶ ayda 10 milyon rubleyi aşan (veya yabancı para cinsinden eşdeğeri) ruble cinsinden C hesabına ödenir.
- ▶ Borçlunun bir takvim ayında tüm yabancı alacaklılara olan tüm yükümlülüklerinin toplam tutarı 10 milyon rubleyi geçmiyorsa C Hesabı kullanılmaz.

Rusya Federasyonu Devlet Başkanı'nın Onayı

- ▶ Rus şirketlerinde belirli sektörlerde 'dost olmayan' kişilerin katılım payları ve hisseleri ile yapılan işlemler ve operasyonlar:
 - ▶ kredi kuruluşları
 - ▶ stratejik şirketler
 - ▶ enerji, madencilik şirketleri
 - ▶ enerji sektörü için çeşitli tedarikçiler ve hizmet sağlayıcılar

Rusya Federasyonu Maliye Bakanlığı'nın Onayı

Diğer kuruluşlar için (finansal kuruluşlar hariç):

- ▶ temettü ödemesi/kâr dağıtımı
- ▶ gayrimenkul ödemesi
- ▶ tasfiye ödemeleri
- ▶ iflas ödemeleri
- ▶ sermayenin azaltılması üzerine yapılan ödemeler

'DOST OLMAYAN' YATIRIMCILARI İLGİLENDİREN BİRLEŞME VE SATIN ALMA İŞLEMLERİ VE OPERASYONLARI İÇİN RUSYA'NIN ÖNEMLİ KARŞI YAPTIRIM ETKİLERİ (1/2)

Rusya Federasyonu'ndaki bağlı ortaklıktan temettü dağıtımı

Temettü / kar ödeme prosedürü, tutarlarına bağlı olarak değişir:

- Takvim ayı başına 10 milyon rubleyi (bu tutarın yabancı para cinsinden karşılığı) aşması halinde, ruble olarak "C" hesabına aktarılır (aksi takdirde - Maliye Bakanlığı'nın izniyle)
- Takvim ayında 10 milyon rubleden az ödeme yapılıyor.

Maliye Bakanlığı'nın kâr (temettü) ödemesine ilişkin onay kriterleri:

- Bir önceki yılın net gelirinin %50'sini aşmayan bir tutar dağıtılabilir;
- Ödeme, önceki temettü politikası ile uyumludur;
- Yabancı şirket sahipleri Rusya Federasyonu'nda çalışmaya devam etmeye hazır;
- İlgili dairenin ve Rusya Merkez Bankası'nın kuruluşun önemine ilişkin tutumunun dikkate alınması;
- KPI'ların yerine getirilmesinin Rusya Bankası tarafından doğrulanması;
- KPI'ların karşılanması halinde çeyreklik temettü ödemesi yapılabilir.

Alınacak temettü tutarının 1 Nisan 2023'ten sonra yabancı hissedar tarafından Rusya ekonomisine yapılan yatırım miktarını aşmaması durumunda (örneğin yeni teknolojilerin geliştirilmesi) bu kriterler dikkate alınmadan izin verilebilir.

Rusya Federasyonu'ndaki bir bağlı ortağın kurulması

- Doğrudan veya dolaylı olarak, Rus şirketlerinin sermayesindeki (tasfiye dahil) hisselerine sahip olma, kullanma ve elden çıkarma haklarının kurulmasına, değiştirilmesine veya feshedilmesine neden olan işlemler için **Hükümet Komisyonunun izinleri gereklidir.**

Rusya Federasyonu'ndaki bir bağlı ortağın tasfiyesi

- Doğrudan veya dolaylı olarak, Rus şirketlerinin sermayesindeki (tasfiye dahil) hisselerine sahip olma, kullanma ve elden çıkarma haklarının kurulmasına, değiştirilmesine veya feshedilmesine neden olan işlemler için **Hükümet Komisyonunun izni gereklidir.**
- **Tasfiye ödemelerinin yapılmasında**, ruble cinsinden C hesabına aylık 10 milyon rubleden fazla ödemelerin yapılması için prosedür uygulanmaktadır. Ayda 10 milyon rubleden daha az ödeme yapıldığında, özel prosedür uygulanmaz.
- Başka bir para biriminde/başka bir hesaba ayda 10 milyon rubleden fazla ödeme yapılması gerekiyorsa, Rusya Merkez Bankası'ndan (finansal kuruluşlar için) veya Maliye Bakanlığı'ndan (diğer kuruluşlar için) iznin alınması gerekir.
- 520 sayılı Kararname uyarınca ilgili listelerde yer alan bir şirketin tasfiyesi planlanıyorsa, söz konusu şirketin tasfiyesi Rusya Federasyonu Başkanı'nın özel kararına tabidir.

'DOST OLMAYAN' YATIRIMCILARI İLGİLENDİREN BİRLEŞME VE SATIN ALMA İŞLEMLERİ VE OPERASYONLARI İÇİN RUSYA'NIN ÖNEMLİ KARŞI YAPTIRIM ETKİLERİ (2/2)

Rusya Federasyonu'ndaki bir bağlı ortağın hisselerinin/katılım haklarının satışı

Gereksinimler, **bir** Rus şirketinde **hisse senetlerinin satın alınması için geçerli olanlara benzerdir**

Hükümet Komisyonundan İzin Alınması İçin Şartlar:

- Varlıkların piyasa değerinin bağımsız bir şekilde değerlendirilmesi;
- Bağımsız değerlendirme raporunda belirtilen varlıkların piyasa değerinin en az %60'ı oranında iskonto uygulanarak varlıkların satışı;
- İlgili varlıkların piyasa değerinin en az %35'i tutarında bir meblağın federal bütçe fonlarına aktarılması;
- Yeni hissedarlar için temel performans göstergelerinin belirlenmesi.

Rus şirketine hisse senedi alımı/katılım

Dost olmayan yerleşik olmayanlar için:

- (1) Dost olmayan yerleşik olmayanlar, (2) bir yerleşik ile bir dost olmayan yerleşik olmayan, (3) Rus limited şirketlerinde hissesi olan bir dost olan yerleşik olmayan ile bir dost olmayan yerleşik olmayan arasındaki işlemler için izin gereklidir.

İstisnalar (Hükümet Komisyonunun izni gerekmeyen durumlar):

- Dost olmayan yerleşik kişinin, sonuç olarak %25'ten fazla hisseye sahip olmaması koşuluyla ek hisselerin satın alınması
- Ek hisselerin satın alınması, dost olmayan üyelerin Rus kişileri ile birlikte grupta yer alması ve ruble olarak ödeme yapması koşuluyla Hükümet Komisyonunun iznini gerektirmez.
- Yerleşik olan ve dost olmayan kişilerin kontrolünde bulunan menkul kıymet ihraççılarının, yerleştirilmiş ("kendi") menkul kıymetlerini satın almak için yerleşik olanlar ile işlem yapmalarına izin verilmektedir.

Dost olan yabancılar için:

- 22 Şubat 2022'den sonra "dost olmayan" yargı bölgelerindeki kişilerden edinilen menkul kıymet işlemleri için Hükümet Komisyonundan izin alınması gerekir

Rusya'da bağlı kuruluşun finansmanı

Yerleşiklerin, kredi (borç) sözleşmeleri kapsamında dost olmayan yerleşik olmayanlara karşı yükümlülüklerini yerine getirmesi:

- Krediler ve borçlanmalar kapsamındaki yükümlülükler ruble cinsinden C hesabına yatırılır (ayda 10 milyon ruble tutarını aşan ödemeler durumunda).
- Yerleşik bir borçlunun tüm yabancı alacaklılara karşı yükümlülüklerinin toplam tutarı dikkate alınır: ödeme tutarı 10 milyon rubleden az ise, özel prosedür geçerli değildir.
- Rusya Merkez Bankası'nın (finansal kuruluşlar için) veya Maliye Bakanlığı'nın (diğer kuruluşlar için) izniyle ödemeler için farklı bir prosedür mümkündür.

3. SINIR ÖTESİ ÖDEME SORUNU

SORUN

GÜNCEL EĞİLİMLER

- **Rus şirketleri sınır ötesi ödeme** yapmada zorluk çekiyor, yabancı bankalar Rusya'ya/Rusya'dan yapılan nakit transferlerini işlemeyi reddediyor.
- Finansal kuruluşların iç politikalarında ödeme doğrulamasının daha sıkı hale getirilmesi yönündeki düzenli değişiklikler nedeniyle **daha önce popüler olan birçok çözüm artık daha az uygulanabilir hale geliyor.**
- **Ödeme araçlarının kullanılması**, olası şeffaf olmayan belge akışı nedeniyle tedarikçi kaybı ve ödemelerde aksama gibi ek riskleri getirirken, bazen işlem tutarının %10'una kadar ulaşan **yüksek komisyon ücretleri** ile de karşılaşılabiliyor.

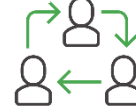
İŞLETME OPERASYONLARINI ORGANİZE ETMEYE YÖNELİK

YAKLAŞIM 1

“Sadık” yabancı bankalarda ek banka hesaplarının açılması

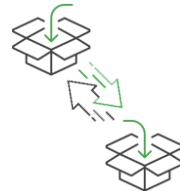
- Yabancı bankaların ödemeleri işleme koymayı reddetme riskini azaltmak için, **Rus şirketlerine “dost” olan yabancı bankalarda ek cari hesaplarının açılması tavsiye edilir.**

YAKLAŞIM 2

Ağ Oluşturma

- Ağ oluşturma, ihracatçıların yabancı alıcılardan **alacaklarının**, ithalatçılardan yabancı tedarikçilere **borçlarına** karşı mahsup edilmesini içerir.

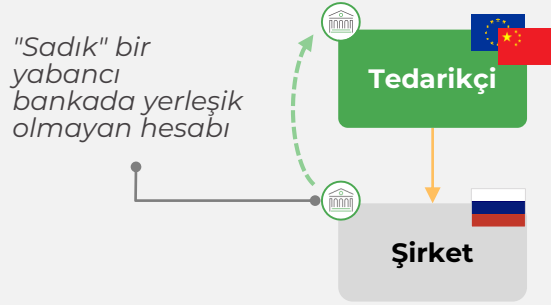
YAKLAŞIM 3

Takas

- Takas, **malların doğrudan doğruya değiştirilmesidir.**
- **Bu yaklaşım, takas işlemleri için karşı tarafın yargı alanında bir düzenleyici çerçevenin** oluşturulmasını gerektirir (ilgili pilot düzenlemeleri halihazırda Çin'de devam etmektedir).

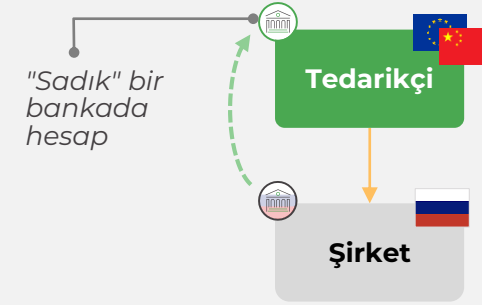
YAKLAŞIM 1. “SADIK” YABANCI BANKALARDA BANKA HESAPLARININ AÇILMASI

1.1. Rus bir şirket için yerleşik olmayan hesaplarının açılması

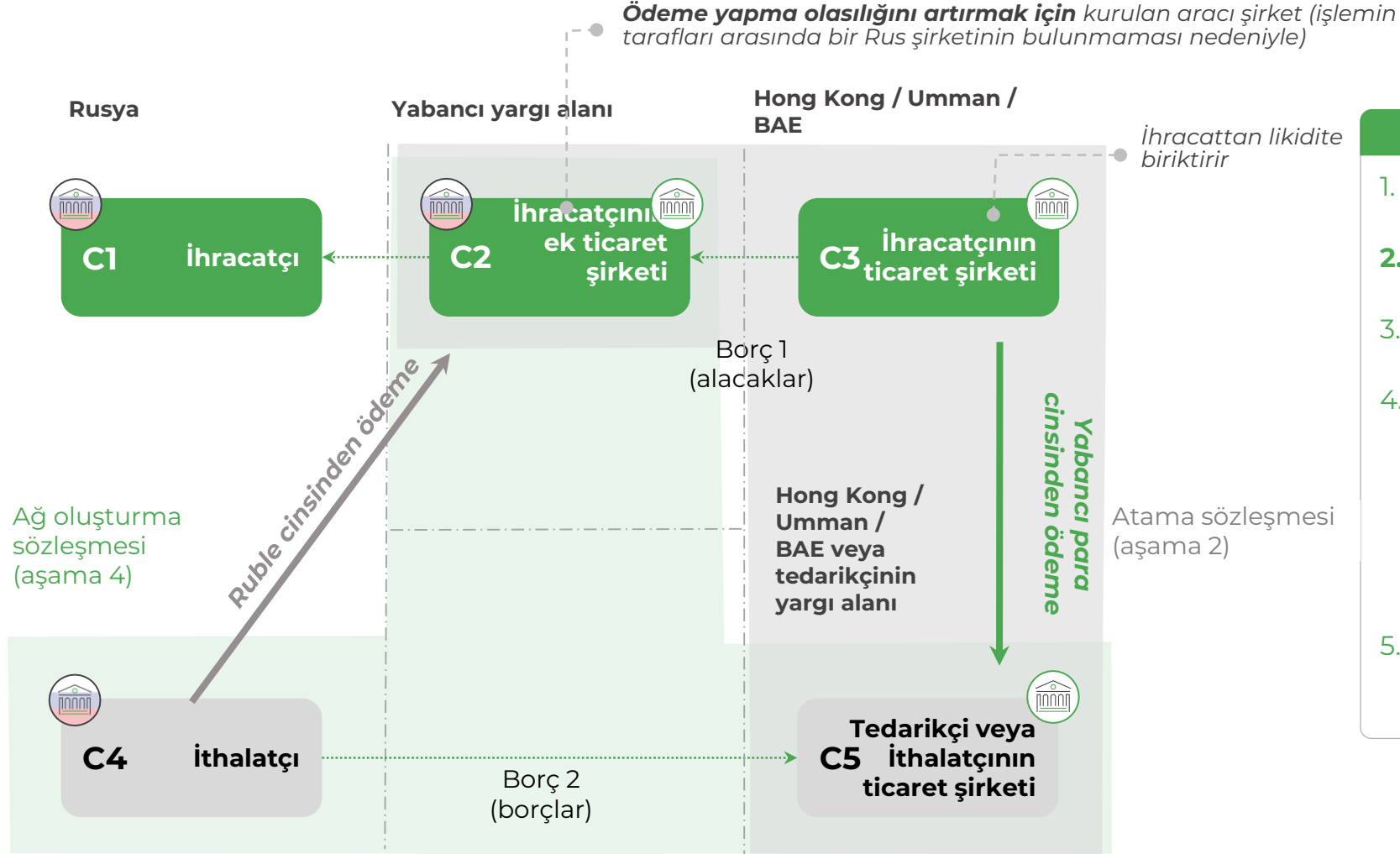
- Yurt dışı bankalar aracılığıyla yapılan nakit transferleri, ödemelerin alıcı banka tarafından bloke edilme riskini en aza indirmeye yardımcı olur.
- Bazı bankalar, uluslararası grupların (örneğin bazı BAE ve Çin bankaları) bir parçasını oluşturan Rus şirketleri için hesapları açmaya ve Rusya ile ödeme işlerini yapmaya hazırdır.

1.2. Rus bir şirketin tedarikçileri için ek hesabın açılması

- Rusya'dan yapılan nakit transferleri, tedarikçilerin "sadık" bankalarda açtıkları hesaplara yatırılabilir.
- Bazı bankaların Rus bankaları ile muhabir ilişkileri var ve bu bankalar Rusya'dan "gelen" ödemeleri kabul etmeye hazırlar.
- Tedarikçinin böyle bir bankada hesap açılması konusunda yardımcı olmaya istekli olması gerekir. Bu, gerekli belgelerin sağlanması, bankanın şartlarına uyulması ve ödeme kabul koşullarının kabul edilmesi gibi hususları içerebilir.

YAKLAŞIM 2. AĞ OLUŞTURMA – AÇIKLAYICI ÖRNEK

AŞAMALAR

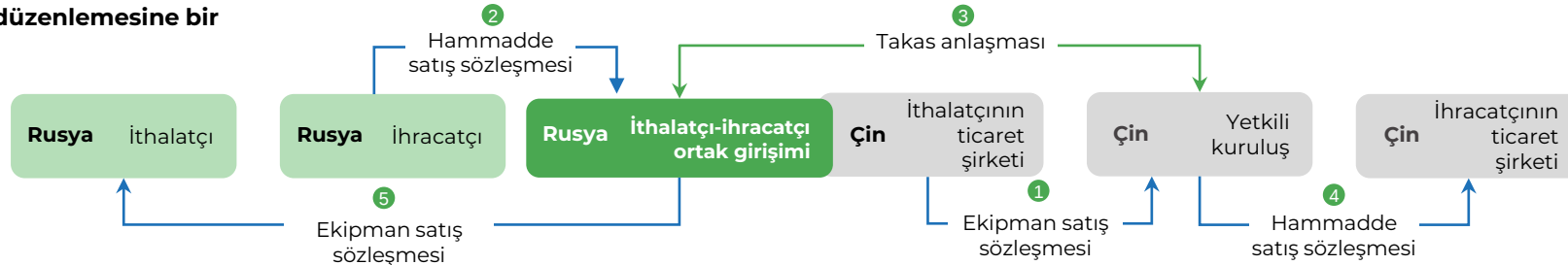
- İhracatçı döviz gelirlerini C3'te biriktirir.
- Devir sözleşmesi** uyarınca C2, alacakları C5'e devreder.
- C3, parayı C5'in **yabancı bir bankadaki hesabına** aktarır.
- C4, C2 ve C5, aşağıdaki şartları sağlayan bir ağ **oluşturma sözleşmesini imzalarlar**:
 - C4, C5 yerine C2'ye olan borcu öder
 - C4'ün C5'e olan borcu ödenmiş sayılır.
- C4, ruble cinsinden tutarları C2'nin **Rus bankasındaki hesabına aktarır**.

YAKLAŞIM 3. TAKAS: ÇİN'DEKİ UYGULAMALAR

Takas işlemlerinin bileşenleri	Yönetmelik/yorumlar
Mevcut durum	• Şu anda Çin'de takas işlemleri için standartlaştırılmış bir düzenleme bulunmamaktadır. Vergi, döviz ve gümrük mevzuatında da özel bir gereklilik bulunmaması dış ticarete risklere yol açabilmektedir. • Şu anda bu işlemler ağırlıklı olarak sınır illerinde (örneğin Jilin) veya serbest ticaret bölgelerinde (örneğin Qingdao, Ningbo) gerçekleştirilmektedir. Düzenleyici çerçeveler il ve bölgeye göre farklılık göstermektedir. • Takas kurallarına ilişkin açıklamalar devam ediyor ve önümüzdeki aylarda güncelleme yapılması bekleniyor ancak kesin tarih henüz belli değil.
Ürün kalifikasyonu	• Kapsamlı bir liste henüz mevcut değil. Bununla birlikte, başarılı takas işlemleri tipik olarak tüketim mallarını, hammaddeleri ve ekipmanı içerir.
İşlem katılımcıları	• Genel kural olarak, bir takas işlemi gerçekleştirmek için bir Çinli şirketin yetkili bir kuruluş ile bir satış sözleşmesini (SS) imzalaması, yetkili kuruluşun da yabancı bir karşı taraf ile bir takas sözleşmesini yapması gerekir (aşağıdaki örneğe bakınız). • Yetkili kuruluş, takas işlemlerine ilişkin tüm kayıtları yönetir, değerlendirme, depolama ve lojistik gibi hizmetleri sunar ve gerekli belgeleri ilgili makamlara (Çin gümrük ve vergi daireleri, Devlet Döviz İdaresi vb.) sunar.
Yetkili kuruluşlar	İş ilişkileri kurmak için iletişime geçilmesi gereken uygun statüye sahip olan belirlenmiş bir bölgede yerleşik kişi. Yetkili kuruluş kendi işbirliği şartlarını/kurallarını belirleyebilir.

Rusya ve Çin arasındaki takas düzenlemesine bir örnek

Takas, tüm banka ödemelerinin dışlanması anlamına gelmez; **yalnızca sınır ötesi işlemler ortadan kaldırılır**. Yukarıdaki örnekte **1, 2, 4 ve 5** numaralı satış sözleşmeleri kapsamındaki ödemeler yurtiçi banka işlemleri aracılığıyla yapılmaktadır.

BeOne

3 RUSYA HUKUKİ VE VERGİ ORTAMI

1. RUSYA'DA YASAL BİR VARLIĞIN KURULMASI

RUSYA'DAKİ İŞLETME VARLIĞININ TİPLERİ

	Rus iştiraki			Yabancı Şirket Şubesi
	Limited Şirket	Anonim Şirket	Halka Açık Anonim Şirket	
Hukuki durum	Ayrı tüzel kişilik			Ayrı tüzel kişilik değil
Faaliyetlerin sınırlandırılması	Her türlü faaliyet (lisans gerekliliklerine tabi)			Ticari faaliyetler de dahil olmak üzere dış merkez ofisinin işlevlerinin tamamı veya bir kısmı
Hissedar/katılımcı sayısı	1'den 50'ye kadar	Sınırsız	Sınırsız	uygulanamaz
Hissedarların/katılımcıların sorumluluğu	Hisse senetlerinin/katılım haklarının değeri ile sınırlıdır (şirket/ortaklığa verdikleri bağlayıcı talimatların iflasa yol açtığı gösterilemediği sürece)			Yabancı şirketin tam sorumluluğu
Asgari sermaye	10.000 RUB	10.000 RUB	100.000 RUB	uygulanamaz
İştirak hisseleri	uygulanamaz	Kapalı iştirak	► Kapalı iştirak ► Halka açık iştirak	uygulanamaz
Finansman	- Sermaye artırımını (hisse veya ek sermaye) - Borç finansmanı - Hibe finansmanı			Yabancı şirketten banka havaleleri
Yönetim organları	- Genel katılımcılar toplantısı - Tek icra organı (bir veya birden fazla genel müdür) - Kolektif yönetim organı (isteğe bağlı) - Kolektif yürütme organı (isteğe bağlı)	- Genel ortaklar toplantısı - Tek icra organı (bir veya birden fazla genel müdür) - Kolektif yönetim organı (isteğe bağlı) - Kolektif yürütme organı (isteğe bağlı)	- Genel ortaklar toplantısı - Tek icra organı (bir veya birden fazla genel müdür) - Kolektif yönetim organı - Kolektif yürütme organı	Şube Müdürü / Başkanı

2. VERGİLENDİRME VE VERGİ İLE İLGİLİ DESTEK ÖNLEMLERİ

BeOne

VERGİLENDİRME VE VERGİ İLE İLGİLİ DESTEK ÖNLEMLERİ

Vergi	Oranı	
Kurumlar vergisi	25% (belirli şirket ve faaliyet kategorileri için tercihli oran mümkündür)	
KDV	• %20 - çoğu mal ve hizmet için • %10 - tıbbi malzemeler, çocuk malzemeleri vb. • 0% - ihracat malları, uluslararası taşımacılık hizmetleri vb. • KDV yok - paylaşımlı inşaat sözleşmeleri kapsamındaki inşaat hizmetleri dahil olmak üzere belirli mal ve hizmet grupları	
Sermaye kazancı vergisi (Rus şirketlerinin hisse senetlerinin/katılım paylarının elden çıkarılması)	%25/0% (hisse büyüklüğüne ve sahiplik süresine bağlı olarak)	
Emlak vergisi	%2,2'ye kadar	
Arazi vergisi	%1,5'e kadar	
Taşıma vergisi	Beygir gücü başına 1 ila 200 RUB	
Rus şirketlerinin aldığı temettülere vergi	%13/0% - Yerleşik tüzel kişiler için (hisse büyüklüğüne ve sahiplik süresine bağlı olarak)	
Stopaj vergisi	Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması olmaksızın	Türkiye ile çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması
Temettüller	15%	%10
Faiz	%25	%10
Telif ücretleri	%25	%10
Grup içi hizmetler	15%	Muafiyet potansiyel olarak uygulanabilir

- Vergi mevzuatı, vergi oranlarının düşürülmesini öngören bir dizi vergi ile ilgili destek tedbiri sunmaktadır.
- Bu tür vergi teşviklerinin çoğunluğu **“yatırım karşılığında indirim”** ilkesine dayanmaktadır ve sabit kıymetlere yapılan yatırımları ve yeni üretim tesislerinin oluşturulmasını içeren yatırım projeleri yürüten şirketlere vergi indirimini sunmaktadır.

**ÖZEL YATIRIM
SÖZLEŞMESİ (ÖYS)**

**ÖZEL İDARİ BÖLGELER
(ÖİB'ler)**

**BÖLGESEL YATIRIM
PROJELERİ (BYP'ler)**

**YATIRIM KORUMA VE
TEŞVİK ANLAŞMALARI
(YKTA)**

**BT ŞİRKETLERİ İÇİN
TEŞVİKLER**

**ÖNCELİKLİ GELİŞİM
ALANLARI (ÖGA'lar)**

**ÖZEL EKONOMİK
BÖLGELER (ÖEB'ler)**

**VLADİVOSTOK SERBEST
LİMANI (VSL)**

Kuzey kutup bölgesi

VERGİ İLE İLGİLİ DESTEK ÖNLEMLERİ

VERGİ TEŞVİKLERİ

	ÖGA'lar	VSL	Kuzey kutup bölgesi	BYP'ler	ÖEB'ler	YKTA	ÖYS
Kurumlar vergisi	• %5 – 1-5 yıl • En az %10 – 6-10 yıl	• 0% – 1-5 yıl • En az 10% – 6-10 yıl	• 0% – Kar elde etme tarihinden itibaren 10 yıl • Bölgesel yasalar, bölgesel bütçeler için geçerli oranları belirleyebilir	• %0'a kadar – 1-5 yıl; • En az 10% – 6-10 yıl	• %2'ye kadar (bölgesel yasa, %13,5'ten az olması gereken indirimli bir oran öngörüyorsa)	Vergi kredisi	• %0'a kadar (bölgesel yasa indirimli bir oran öngörüyorsa)
Emlak vergisi	İlgili bölgesel yasanın indirimli bir oran sağlaması halinde %0'a kadar				10 yıl boyunca %0		İlgili bölgesel yasanın indirimli bir oran sağlaması halinde %0'a kadar
Maden çıkarma vergisi	Tercihli katsayı 0'dan 1'e	-	Uygulanabilir oranın %0,5'i	Tercihli katsayı 0'dan 0,8'e	-	-	-
Sosyal sigorta primleri	7,6% - 10 yıl	7,6% - 12 yıl	Primlerin %75'i geri ödeniyor	-	-	-	ÖYS vade sonuna kadar %7,6

Yukarıdaki tüm rejimlerin, ne zaman başlayıp ne zaman sona ereceklerini düzenleyen, rahatlatma türüne, bir projenin yürütüldüğü bölgeye ve projenin niteliğine göre değişebilen, ayrıntılı analiz gerektirecek bir dizi kural ve kritere sahip olduğunu belirtmeliyiz

GENEL VERGİ TEŞVİKLERİ

Federal yatırım vergisi indirimi (**FYVi**) – sabit varlıklar ve maddi olmayan varlıklar için yatırım harcamaları için federal bütçeye ödenen KV tutarını (vergi matrahını değil) azaltmaya olanak sağlayan bir mekanizmadır.

FYVi, sabit varlıklar ve amortismanına tabi maddi olmayan kıymetler (**maddi duran varlıklar ve maddi olmayan varlıklar**) üzerindeki **giderlere** uygulanır.

FYVi, **aşağıdaki faaliyet türlerini** yürüten mükellefler için geçerlidir:

- ▶ Malzemelerin çıkarılması;
- ▶ İşleme, imalat endüstrileri;
- ▶ Elektrik, gaz ve buhar temini; klima;
- ▶ Oteller ve yeme-içme işletmeleri;
- ▶ Bilimsel araştırma ve geliştirme.

FYVi belirli nesnelere uygulanabilir:

3'ten 10'a kadar amortisman gruplarına giren makine ve ekipmanlar (kullanım süresi 3 yılı aşan)
(*istisnalar var*)

%3

Ödenecek vergi tutarı, **%2 oranında** (2025-2030 vergi dönemlerinde %3) **hesaplanan vergi tutarından az olamaz.**

Federal bütçeye ödenen vergi tutarı, nesnelerin işletmeye alındığı ve (veya) ilk değerlerinin değiştirildiği vergi (raporlama) döneminde azaltılır.

- Kullanılmayan **FYVi tutarının gelecek dönemlere devredilmesi** mümkündür.
- Belirli şartların sağlanması halinde FYVi'nin **ilişkili taraflara devredilmesi** de mümkündür.

FYVi ve BYVi aynı nesneye aynı anda uygulanamaz

Bölgesel yatırım vergisi indirimi (**BYVi**) – sabit varlıklar ve sabit ve maddi olmayan varlıklar üzerindeki yatırım harcamaları tarafından federal ve bölgesel bütçelere ödenen KV (vergi matrahı değil) miktarını azaltmaya olanak tanıyan bir mekanizma

BYVi, sabit varlıklar ve amortismanına tabi maddi olmayan kıymetler (**maddi duran varlıklar ve maddi olmayan varlıklar**) üzerindeki **giderlere** uygulanır, aşağıya bakınız:

- ▶ 3-10 amortisman grubundaki MDV'ların satın alınması veya modernizasyonuna ilişkin giderler;
- ▶ Devlet mali desteği ile ilgili hükümet kayıtlarından yatırım projelerinin uygulanmasına ilişkin sözleşmeler kapsamındaki sermaye yatırımlarına ilişkin giderler;
- ▶ Konut inşaatı için bölgenin entegre gelişimine ilişkin sözleşme kapsamındaki altyapı tesislerinin inşasına ilişkin harcamalar;
- ▶ Devlet ve belediye kültür kurumlarına yapılan bağışlar;
- ▶ Araştırma ve geliştirme harcamaları, bazı istisnalar hariç;
- ▶ Rus programlarının ilgili sicilinde listelenen yazılımlar ile ilgili iş ve hizmetlere ilişkin giderler.

Belirli bir MDV'a BYVi uygulanması halinde, söz konusu **MDV amortismanına tabi tutulmaz ve amortisman primi uygulanamaz.**

%5

BYVi uygulanması halinde, bölge bütçesine ödenecek vergi tutarı, **%5 oranı üzerinden hesaplanan vergi tutarından az olamaz.**

%0

Federal bütçeye ödenecek vergi tutarı **%0'a düşürülebilir.**

Bölgesel ve federal bütçelere ödenecek BYVi ve asgari vergi tutarı, mükellefin kayıtlı olduğu bölgeye göre değişmektedir.

YATIRIM PROJELERİNE İLİŞKİN TARİFE MUAFİYETİ

Avantajları nelerdir?

Muafiyet, yatırım projelerinin gerçekleştirilmesi amacıyla Rusya Federasyonu topraklarına hammadde, malzeme, ekipman, parçalar ve yedek parçaların duty-free ithaline olanak sağlar.

Yatırım projesi nedir?

Mevcut endüstriyel, ulaştırma ve (veya) mühendislik altyapı tesislerinin inşasını veya modernizasyonunu amaçlayan bir dizi faaliyet.

Muafiyetin uygulanacağı ekipman ve hammaddelerin listesi var mı?

Mal listesi, yatırım projesinin ihtiyaçlarına göre başvuru sahibi tarafından hazırlanır. Malın Avrasya Ekonomik Birliği sınırları içerisinde üretilmemiş olması veya yetersiz miktarda üretilmiş olması gerekmektedir.

Muafiyetten kimler yararlanabilir?

Yatırımcılar, bir yatırım projesini hayata geçiren kuruluşlardır. Bu avantajdan hem yatırımcılar hem de yüklenicileri yararlanabilir.

Tanımlanan menfaatin asgari ve azami miktarı yoktur.

3. RUSYA'DAN ÇIKIŞ

ÇIKIŞ YÖNLERİ

Sermaye kazançları

- **%0 KV** – aşağıdaki koşulların karşılanması şartıyla Rusya'da yerleşik hissedarlar tarafından hisse senetlerinin/katılım paylarının elden çıkarılmasından elde edilen sermaye kazançları için:
 - Mükellef, satış tarihinden önceki 5 yıl boyunca hisseleri/katılım paylarını kesintisiz olarak elinde tutmuştur;
 - Şirket “mülk zengini” olarak değerlendirilmemiştir.
- **%25 KV** – Rusya'da yerleşik hissedarlar tarafından hisse senetlerinin/katılım paylarının elden çıkarılmasından elde edilen sermaye kazançları için (diğer durumlarda);
- **%25** oranında stopaj vergisi – yabancı hissedarlar tarafından “mülk zengini” Rus şirketlerinin elden çıkarılmasından elde edilen sermaye kazançları için (çifte vergilemeyi önleme anlaşmasının avantajları potansiyel olarak uygulanabilir)

"Çıkış vergisi" ve diğer etkiler

- Rusya'da genel kural olarak **çıkış vergisi yoktur**;
- Rus şirketlerindeki hisselerin/katılım haklarının “dost olmayan devletlerden” veya **bu devletler tarafından kontrol edilen kişiler** tarafından elden çıkarılması, **Hükümet Komisyonunun onayını gerektirir**.
- Onay almak için gerekenler:
 - **Piyasa değeri raporu**. Rus şirketinin bağımsız piyasa değeri raporunun sunulması.
 - **İskonto**. Raporda belirtilen varlıkların piyasa fiyatının en az **%60**'ı oranında iskontolu olarak satışı.
 - **TPCler**. Yeni hissedarlar/sahipler için temel performans göstergelerinin kullanılması;
 - **Taksitli ödemeler**. İşlemin kapanmasından itibaren bir ay içerisinde toplam piyasanın en az **%35**'i tutarında "gönüllü" katkının Rusya devlet bütçesine ödenmesi.
 - **Opsiyon**. İlgili opsiyon sözleşmelerinde, söz konusu opsiyon sözleşmelerinin kullanılmasına ilişkin fiyat ve iznin geçerlilik süresine ilişkin hükümler yer almalıdır.
 - **Diğer düzenleyici izinler**. Onay öncesinde diğer tüm Rusya düzenleyici izinlerinin alınması gerekir.

4 TÜRKİYE'DE VERGİ EĞİLİMLERİ VE GELİŞMELERİ

1. VERGİ EĞİLİMLERİ VE GELİŞMELERİ: TÜRKİYE

TÜRKİYE'DEN RUSYA'YA YATIRIM - DİKKATE ALINMASI GEREKEN KONULAR

Konu	Ayrıntılar
Yabancı İştirak Kazancı İstisnası (%100)	- Yabancı şirketin limited veya anonim şirket türünde olması, - Yurt dışı iştirakin ödenmiş sermayesinin en az % 10'una sahip olunması, - Kazancın elde edildiği tarih itibarıyla iştirak payının kesintisiz olarak en az bir yıl süreyle elde tutulması, - Yabancı şirketin en az %15 (bazı durumlarda %30) gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması, - İştirak kazancının, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi.
Kısmi Yabancı İştirak Kazancı İstisnası (%50)	- Yabancı şirketin limited veya anonim şirket türünde olması, - Yabancı şirketin ödenmiş sermayesinin en az %50'sine sahip olunması, - İştirak kazancının, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi.
Belirli Yurtdışı Hizmetlerde Kazanç İstisnası (%100)	Yabancı ülkelerde kurulmuş ve öncelikli amacı inşaat, onarım, montaj ve teknik hizmetler olan şirketlere uygulanır. Yabancı bir ülkenin kanunlarına göre bu faaliyetlerin yürütülmesi için bir Şirket kurulmasının gerekli olması halinde, yukarıda belirtilen koşulların yerine getirilmesinden bağımsız olarak, istisna uygulanır.
Yurtdışı Şube Kazanç İstisnası	- Yurt dışında bulunan iş yerleri veya daimi temsilciler aracılığıyla elde edilen kazançlar, bulunduğu ülkede en az %15 (bazı durumlarda %30) oranında gelir ve kurumlar vergisi benzeri toplam vergi yükü taşıması, - Kazancının, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmesi.
Yabancı İştirak Hisselerinin Elden Çıkarılmasından Elde Edilen Değer Artış Kazançları İstisnası (%50)	- Katılımın en az 2 yıl süreyle tutulması, - İstisna kazançlar satış yılını izleyen 5 yıl süreyle özel bir fon hesabında tutulur, - Satış bedeli, satış yılını izleyen 2 yıl içinde tahsil edilir, - İştirakler, hisse senedi alım satımının olağan faaliyeti için tutulmamalıdır.

TÜRKİYE'DEN RUSYA'YA YATIRIM - DİKKATE ALINMASI GEREKEN KONULAR

Konu	Ayrıntılar
Yabancı İştirak Hisselerinin Elden Çıkarılmasından Elde Edilen Değer Artış Kazançları İstisnası- Holding Şirketi (%100)	• Türk Holding Şirketin kazancı elde edildiği tarihte pozisyonunu en az 1 yıl süreyle muhafaza etmesi halinde; 1) Nakit dışı varlıkların en az %75'i yabancı iştiraklerden oluşmalı, 2) Yabancı iştirakler, en az %10 oranında sermaye payına sahip limited veya anonim şirketlerden oluşmalı, • Satılan yurt dışı iştirak hisseleri en az 2 yıl süreyle tutulmalı.
Dar Mükelleflere Yapılan Ödemelerde yerel Stopaj Oranları	• Serbest Meslek Ödemeleri %20, • Gayrimenkul Sermaye İradı %20, • Royalti ödemelerinde %20 • Temettü ödemelerinde %15 • Faiz ödemelerinde %0-10
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi	• Yurt dışında ödenen vergilerin mahsubu (koşullara ve sınırlamalara tabi)
Türkiye-Rusya Vergi Anlaşması	• 5. Madde – İş yeri : İnşaat, bakım ve montaj, projeler için 18 ay • 7. Madde - Ticari Kazançlar-Çekim Gücü/Bağımsız taraf • 9. Madde • 10. Madde - Temettü – İntifa Hakkı Sahipliği/ %10 • 11. Madde - Faizler- %10 • 12. Madde - Telif Ödemeleri - %10 • 13. Madde – Değer Artış Kazançları - 1 yıllık elde tutma süresi • 14. Madde – Serbest Meslek Hizmetleri - Gerçek kişiler • 22. Madde - Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi – Yurt dışında ödenen vergilerin mahsubu
Türkiye-Rusya Vergi Anlaşması	• Muktezalar-Önemli Noktalar

RUSYA VERGİ ANLAŞMASININ UYGULANABİLİRLİĞİ: YENİ EĞİLİMLER

- ▶ Türkiye-Rusya Vergi Anlaşması 31 Aralık 1999'dan beri yürürlükte
- ▶ Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün Modeline dayanmaktadır ancak daimi kuruluş (5. Madde) ve bağımlı faaliyetler gibi özel hükümler bulunmaktadır
- ▶ Türkiye, Rusya'nın Beyaz Listesinde yer alır, bu da vergi anlaşmasının tamamen geçerli olduğu anlamına gelir
- ▶ Türk gruplarının Rusya'ya yönelik uluslararası yatırım yapısında sorunlar
- ▶ Rusya ile Hollanda ve diğer önemli yargı bölgeleri arasında vergi anlaşması yoktur
- ▶ Yeni trend: Hollandalı aracı holding şirketinin Rusya'daki iştiraklerini elden çıkarması
- ▶ Türkiye'den Rusya'ya doğrudan yatırımlar, Türkiye'deki ana şirket aracılığıyla dahil
- ▶ Türk gruplarının yapacağı satın almalar, Rusya'daki son vergi gelişmeleri dikkate alınarak iyi bir yapılandırma gerektiriyor
- ▶ Türkiye-Rusya vergi anlaşması ve yerel vergi teşvikleri Rus girişimciler için avantaj sağlayabilir. Türkiye, Rus çokuluslu şirketleri için yeni bir holding ülkesi olabilir mi?

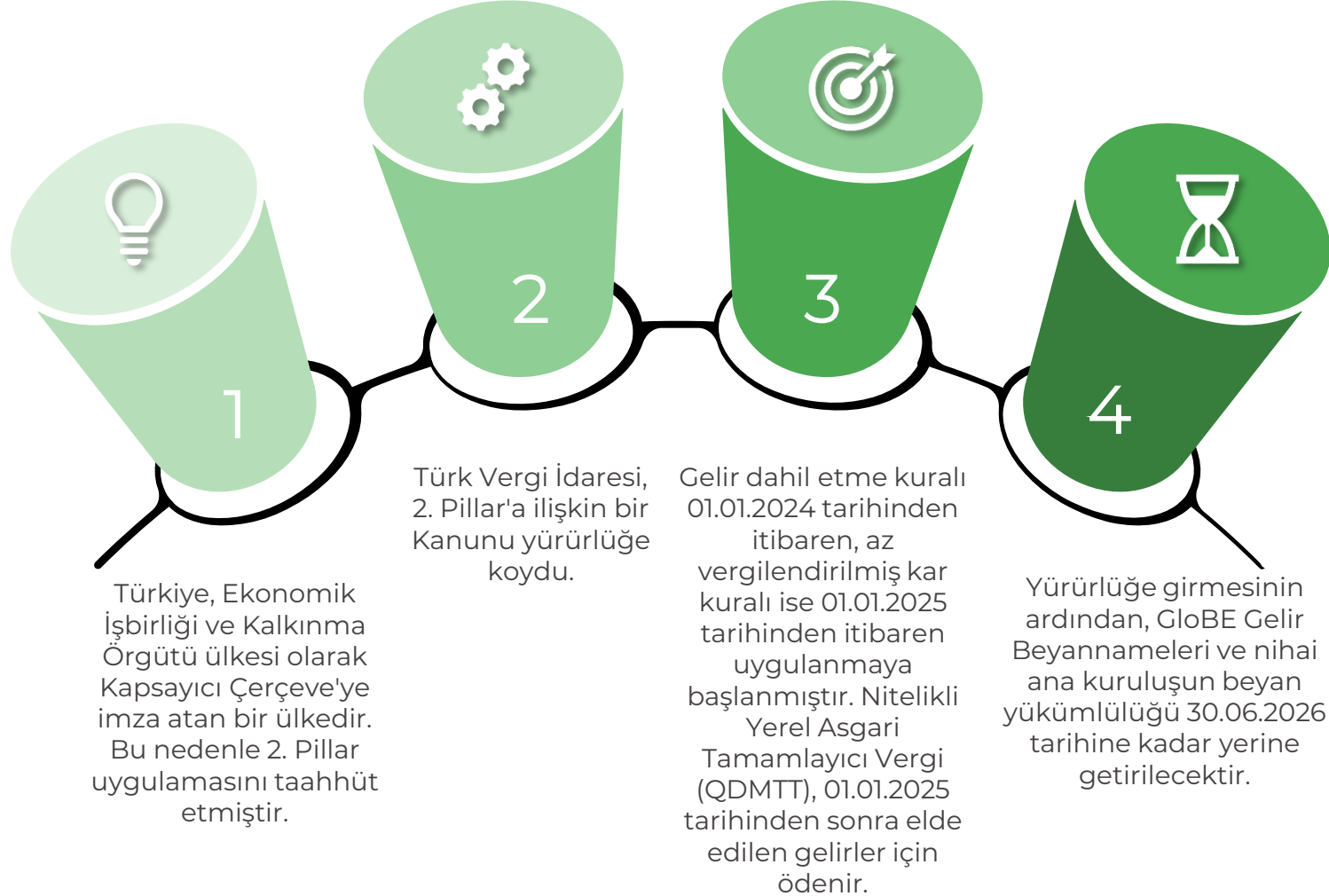
2. 2. PILLAR VE UYGULANMASI

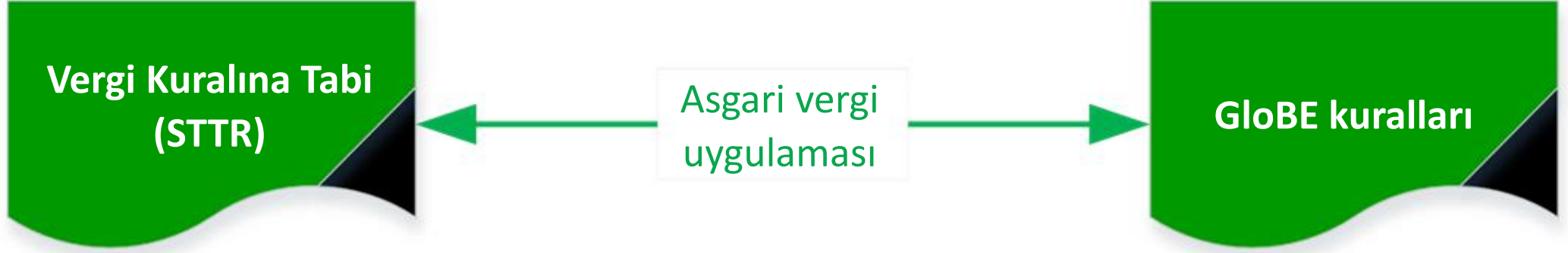
ÜLKELERE GÖRE GLOBE UYGULAMALAR

Ülke	Mevcut durum	GloBE kuralları
Japon	Son mevzuat	Gelir dahil etme kuralı
Güney Kore	Son mevzuat	Gelir dahil etme kuralı (az vergilendirilmiş kar kuralı 2025)
Birleşik Krallık	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Vietnam	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı
Danimarka	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Çek Cumhuriyeti	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Belçika	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Avusturya	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Hollanda	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
İsveç	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
İsviçre	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, (Gelir dahil etme kuralı, 2025)
Fransa	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Almanya	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Romanya	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
İrlanda	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
İtalya	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Bulgaristan	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Hırvatistan	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)
Güney Kıbrıs	Son mevzuat	Gelir dahil etme kuralı (Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, az vergilendirilmiş kar kuralı 2025)
Kanada	Son mevzuat	Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi, Gelir dahil etme kuralı, (az vergilendirilmiş kar kuralı, 2025)

2. PILLAR VE TÜRKİYE

2. PILLAR UYGULAMA PROSEDÜRÜ

- ▶ Yıllık işlem bazlı
- ▶ İkili anlaşmalarda belirtilir
- ▶ Tahsil etme hakkı, yükümlülüğü değil
- ▶ Uygulaması kolay ve tahsil edilmesi kolay
- ▶ Stopaj şeklinde uygulanır, daha geleneksel uygulama
- ▶ %9 nominal vergi oranı üzerinden uygulanır

- ▶ Yıllık Net Gelire Dayalı
- ▶ Uygulamada zorunludur
- ▶ Uygulanması zor, yüksek uyumluluk maliyeti
- ▶ Tüm Çokuluslu İşletme Grubunda Uygulanır
- ▶ %15'lik fiili vergi oranı üzerinden uygulanır

2. PILLAR KURALLARININ DÜZENİ

Vergi Kuralına Tabi ile Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi

KÜRESEL ASGARİ VERGİ KURALLARININ DÜZENİ

Diğer Tamamlayıcı Vergi Uygulama Kuralları

- Öncelikle, ilişkili kişiler arasındaki işlemlere ülke bazında “Vergi Kuralına Tabi (STTR)” uygulanarak kapsanan vergi tutarı artırılmaktadır.
- GloBE hesaplamaları sonucunda ilgili ülkedeki ilgili kuruluşların düşük vergi ödediği tespit edilirse eksik vergi, uygulandığı ülkelerde QDMTT (Nitelikli Yerel Asgari Tamamlayıcı Vergi) yoluyla tahsil edilir.

- Gelir dahil etme kuralının (IIR) uygulama önceliği vardır. Önce Gelir dahil etme kuralı uygulanır.
- Gelir dahil etme kuralının uygulanmadığı veya birden fazla tarafın hissedar olduğu durumlarda, az vergilendirilmiş kar kuralı (UTPR) uygulanacaktır.

3. 2. PILLAR VE ÇTB'NIN RUSYA'DAKİ TÜRK YATIRIMLARINA ETKİSİ

2. PILLAR VE ÇTB'NİN RUSYA YATIRIMLARINA ETKİSİ

2. PILLAR

- ▶ Türk çok uluslu şirketlerinin fiili vergi oranı'nın artışı
- ▶ Rusya'nın sağladığı teşvikler Türk Grubu için etkisini kaybedecek
- ▶ Rusya'da daha az karmaşık GloBE kuralları varken Türkiye'de daha karmaşık kurallar var
- ▶ Rus kuruluşları da dahil olmak üzere Türk çok uluslu şirketlerin raporlama yükümlülükleri
- ▶ GloBE kuralları uyarınca yeni vergi yükünü ortadan kaldırmak veya azaltmak hala mümkündür
- ▶ GloBE uygulamalarının etki analizinin başlatılması önerilir

ÇOK TARAFLI BELGE

- ▶ Türkiye'de henüz uygulanmadı ama yasa tasarısı var
- ▶ Rusya tarafından onaylandı ve 2025 yılında Türkiye tarafından onaylanması bekleniyor
- ▶ Anlaşma alışverişinin sonu ve maddi olmayan yapılar
- ▶ Özellikle Hollandalı holding şirketleri aracılığıyla yapılanlar olmak üzere Türk çok uluslu şirketlerin mevcut uluslararası yatırımlarının yeniden yapılandırılması gerekiyor
- ▶ Yeni getirilen katılım muafiyeti ve Rus yatırımları

5

**BİRLEŞME VE
DEVRALMA
ANLAŞMALARININ
VERGİSEL YÖNLERİ**

1. VERGI İNCELEME (TAX DUE DILIGENCE)

VERGİ İNCELEMESİ (TAX DUE DILIGENCE): GENEL

- ▶ Amaçları
 - Vergi anlaşmasını bozanlar
 - Vergi riskleri ve bunların anlaşma şartları ve yapısı üzerindeki etkileri
 - Temel modelleme hususları
 - Değer sürücülerini belirleme
- ▶ Alıcı Vergi İncelemesi ve Satıcı Vergi İncelemesi
- ▶ Prosedürlerin kapsamı: tam ve sınırlı
- ▶ Rusya dışı kapsamla anlaşma
 - Harici danışmanların katılımı
 - Danışmanlık desteğinin maliyeti ve değeri
 - Operasyonel detaylar

AX VERGİ İNCELEMESİ: RUSYA'DA YAYGIN VERGİ RİSKLERİ

- ▶ Haksız vergi avantajı kavramının uygulanması (hukukun kötüye kullanılması)
- ▶ Faiz giderlerinin vergiye tabi tutulabilmesi (örtülü sermaye kuralları ve borcun özkaynak olarak yeniden sınıflandırılması dahil)
- ▶ Faydalı mülkiyet kavramının kullanımı
- ▶ Hizmet bedellerinin ekonomik olarak gerekçelendirilememesi
- ▶ İlişkili taraf işlemlerinin kol boyu olmayan niteliği ve transfer fiyatlandırması kuralları
- ▶ Uymayan vergi mükellefleri ile (vergi kaçakçıları) işlemler
- ▶ Vergi indirimi almaya hakkın kazanılamaması
- ▶ Olağandışı tazminat düzenlemeleri

2. VERGİ İŞLEM BELGELERİ

VERGİ İÇERİĞİ: Hisse Satın Alma Sözleşmesi

- ▶ Tanımlar
- ▶ Dikkate Alınması Gerekenler
- ▶ Brüt Kârın Sağlanması
- ▶ Ön Koşullar
- ▶ Vergi Tazminatı, Vergi Sözleşmesi, Vergi Senedi
- ▶ Vergi Garantileri
- ▶ Açıklama Mektubu
- ▶ Sınırlandırılmalar
- ▶ Şikayetlerin Yürütülmesi
- ▶ Kapanış Mekanizması
- ▶ Çeşitli Hükümler

VERGİ İNCELEMESİ TAMAMLANDI: SIRADA NE VAR?

Vergi risklerinin yönetilmesinin yolları

- Kabul ve devam edin
- Sorunları 'düzeltmeye' çalışın
- Vergi garantileri ile güvenli koruma
- Vergi tazminatı/vergi sözleşmesi/vergi senedi aracılığıyla güvenli koruma
- Anlaşma fiyatına dahil edin (örneğin, net borç ayarlaması yoluyla)

VERGİ GARANTİLERİ VE VERGİ TAZMİNATLARI

Vergi garantileri

(Medeni Kanun'un 431.2. maddesi)

- Genel olarak tüm potansiyel risk alanlarını kapsar
- İlgili bilgilerin açıklanması ile sınırlıdır
- Yanlışlıklara şikayet kanıt gerektirir
- Basitleştirilmiş örnek:

"Satıcı, Şirketin faaliyetlerini vergi mevzuatına uygun olarak yürüttüğünü ve Kapanış Tarihi itibariyle tüm vergi yükümlülüklerini yerine getirdiğini garanti eder."

Vergi tazminatları

(Medeni Kanun'un 406.1. maddesi)

- Tipik olarak belirli riskleri kapsar
- Tazmin eden tarafın bir yükümlülüğünü temsil eder (kanıt gerekmez)
- Açıklama ile sınırlı değil
- Basitleştirilmiş örnek:

"Vergi makamları, transfer fiyatlandırması ihlalleri nedeniyle Şirket üzerindeki ek vergi yükümlülüklerini değerlendirirse, Satıcı ortaya çıkan zararları Alıcıya tazmin edecektir."

VERGİ GARANTİLERİ VE VERGİ TAZMİNATLARI: STANDART KAPSAM*

Vergi garantileri

- ▶ Vergi kayıtlarının ve dosyalarının doğruluğu ve eksiksizliği
- ▶ Vergi beyannamelerinin zamanında sunulması ve vergilerin zamanında ödenmesi
- ▶ Gerekli kaynak belgelerinin (örneğin gelir vergisi ve KDV için) mevcut olması
- ▶ Rusya dışında kayıtsız varlık yoktur
- ▶ Vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği (örneğin, KDV alacakları, geleceğe taşınabilen vergi zararı)

Vergi tazminatları

- ▶ Vergi gerekli özen sırasında tespit edilen maddi orta ve yüksek riskler
- ▶ Transfer fiyatlandırması ile ilgili riskler
- ▶ Vergi optimizasyon planları ile ilgili riskler
- ▶ Sektöre özgü riskler
- ▶ Rus olmayan grup kuruluşları ile ilişkili riskler

* Özel kapsam, her anlaşmaya göre uyarlanır ve taraflar arasında kararlaştırılır.

AÇIKLAMA MEKTUBU: NASIL ÇALIŞIR?

BUNA GÖRE

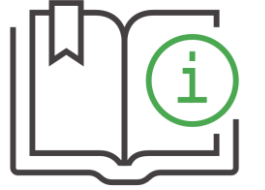

GARANTİ

“Satıcı, sahada vergi denetimlerine açık olan süre boyunca Şirketin yürürlükteki vergi mevzuatına uyduğunu garanti eder.”

AÇIKLAMA

“Şirket, kötü niyetin belirli özelliklerini gösteren tedarikçilerden satın alımlar yapmıştır.”

Böyle bir açıklama yapılması ve tedarikçilere ilişkin riskin (Vergi Kanunu'nun 54.1. maddesi uyarınca) gerçekleşmesi halinde Alıcı, garanti kapsamında Satıcı'dan tazminatı talep edemeyecektir. Açıklama, riski garanti kapsamından fiilen çıkarıyor.

3. İŞLEM VERGİSİNİN YAPILANDIRMASI

ANLAŞMA YAPILANDIRMASI: HER İKİ TARAFIN ÇIKARLARININ DENGELENMESİ

Satıcının amaçları

- Anlaşma çevresinin tanımlanması
- Anlaşmanın vergi etkisinin azaltılması
- Anlaşmanın finansal sonucunun etkin bir şekilde dağıtılması ve kullanılması

Alıcının amaçları

- Vergi maliyetlerinin azaltılması
- Anlaşma için uygun finansmanın sağlanması
- Alıcının uzun vadeli stratejisine göre doğru özel amaçlı aracın seçilmesi

Alıcı ve Satıcı arasında anlaşma yapısı üzerinde etkili bir işbirliği mümkün olduğunca erken başlamalıdır.

ANLAŞMA YAPILANDIRMASI: ODAKLANAN ALANLAR

VARLIK ANLAŞMASI VS. HİSSE SENEDİ ANLAŞMASI

Varlık anlaşması

Şahsi varlıkların satışı

- Gelir vergisi ve KDV
- Tarihsel riskler Satıcıda kalır, **ANCAK...**
- Anlaşmanın yürütülmesi ve belgelenmesinde pratik zorluklar

Varlık + Hisse anlaşma

İşletmenin/varlıkların yeni bir şirkete devredilmesi ve ardından satılması

- Gelir vergisi **ANCAK...**
- Tarihsel riskler Satıcıda kalır, **ANCAK...**
- Satış öncesi yeniden yapılandırma gerekir

Hisse senedi anlaşması

Şirketteki hisselerin/sermaye paylarının satışı

- Gelir vergisi
- Tarihsel riskler Alıcıya devredilir
- Anlaşmanın yapılandırılmasında daha fazla esneklik

ULUSLARARASI VERGİLENDİRME: ANA HUSUSLAR

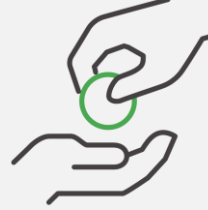
Stopaj vergisi ne zaman doğar?

Pasif gelir, Rus kaynaklarından yerleşik olmayan birine ödendiğinde

Vergiye kimler tabidir?

Rus kaynaklarından pasif geliri elde eden yerleşik olmayanlar

Vergiye ödemekten kim sorumludur?

Yerleşik olmayana pasif gelir ödemesini yapan bir yerleşik kişi

Stopaj vergisi oranları nerede belirleniyor?

Oranlar yerel yasalarla belirlenir, ancak Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması (DTT) kapsamında azaltılabilirler.

HİSSE SENEDİ VE SERMAYE PAYLARININ SATIŞINDAN VERGİ

Hak kazanmak için
gerekler

%0

hisse
senetlerinin/sermaye
paylarının satışından
elde
edilen gelir vergisi

Vergi muafiyeti, hisselerin/sermaye paylarının işlem sırasında Satıcı tarafından **5 yıldan uzun süre boyunca** sürekli olarak tutulması durumunda geçerlidir.

Yeniden yerleşme, vergi ikametgahının değişmesi veya şirketlerde yeniden yapılanma 5 yıllık tutma süresini kesintiye uğratmaz

Bu muafiyet, halka açık teknoloji hisseleri hariç, **gayrimenkul açısından zengin olmayan şirketlerdeki** hisse/sermaye paylarının satışı için geçerlidir.

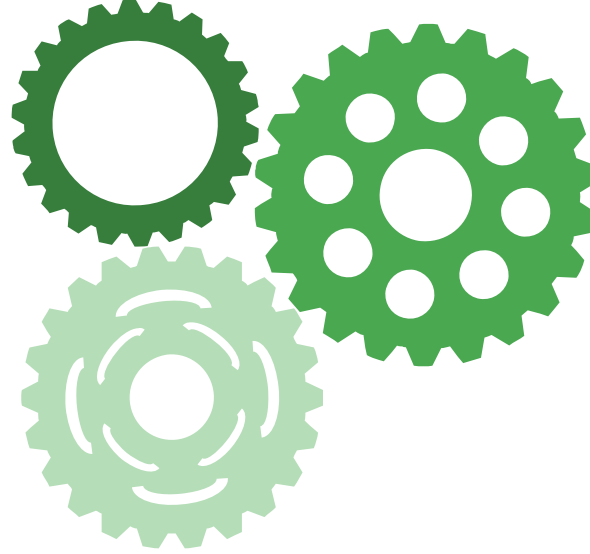

Vergi muafiyeti, Maliye Bakanlığı'nın kara listesinde olmaması kaydıyla **yabancı şirketlerdeki** hisse/sermaye paylarının satışı için de geçerlidir.

ANLAŞMA FİNANSMANI

Örtülü sermaye kuralları

Yabancı hissedarlardan alınan kredilere ilişkin faizin, borç tutarının Şirket'in öz sermayesini önemli ölçüde aştığı durumlarda vergi amaçları doğrultusunda temettü olarak yeniden sınıflandırılması.

Transfer fiyatlandırması

Faiz oranları piyasa koşullarına uygun değilse, ilgili taraflardan alınan kredilerde faiz indirimine ilişkin kısıtlamalar

Haksız vergi avantajı

(Rusya Vergi Kanunu'nun 54.1. maddesi)

Vergi makamları tarafından işlemlerin yeniden nitelendirilmesi

- Borç azaltma mekanizması
- Bir kredinin öz sermaye yatırımı olarak yeniden sınıflandırılması

© 2025 BeOne Certified Public Accountant and Financial Advisory LLC.

© 2025 BeOne Consulting Services LLC.

Her hakkı saklıdır.